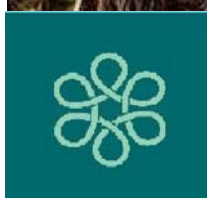

POROČILO O DELU

**ZAVODA
REPUBLIKE
SLOVENIJE**

ZA VARSTVO NARAVE

ZA LETO 2003

Kazalo

1	UVOD	2
2	ZAKONSKE OSNOVE	3
2.1	ZAKON O OHRANJANJU NARAVE	3
2.2	DRUGI POMEMBNEJŠI PREDPISI IN DOKUMENTI	4
2.2.1	<i>Materialni predpisi (Slovenija)</i>	4
2.2.2	<i>Najpomembnejši predpisi EU s področja varstva narave</i>	5
2.2.3	<i>Mednarodne konvencije in drugi dogovori</i>	5
3	IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE VARSTVA NARAVE	7
3.1	ZAGOTAVLJANJE SKLADNOSTI METOD STROKOVNEGA DELA	7
3.1.1	<i>Skupina »živa narava«</i>	7
3.2	NARAVOVARSTVENE SMERNICE IN NARAVOVARSTVENA MNENJA	9
3.3	STROKOVNA MNENJA IN SOGLASJA	14
3.4	BIOTSKA RAZNOVRSTNOST	15
3.4.1	<i>Varstvo vrst</i>	15
3.4.2	<i>Pridobivanje in dopolnjevanje podatkov o biodiverziteti – ekološko pomembna območja</i>	17
3.4.3	<i>Projekt NATURA 2000</i>	18
3.5	NARAVNE VREDNOTE	23
3.6	SPLOŠNO SPREMLJANJE STANJA OHRANJENOSTI NARAVE	26
3.7	PRIPRAVA STROKOVNIH PODLAG IN DRUGE DEJAVNOSTI, VEZANE NA ZAVAROVANA OBMOČJA	28
3.7.1	<i>Zavarovana območja</i>	28
3.7.2	<i>Ukrepi varstva narave</i>	30
3.7.3	<i>Posebni projekti priprav strokovnih predlogov za zavarovanje</i>	32
3.8	OSVEŠČANJE JAVNOSTI O POMENU VARSTVA NARAVE	33
3.8.1	<i>Komunikacija navzven, osveščanje in informiranje javnosti</i>	33
3.8.2	<i>Naravovarstvene akcije in pojavljanje v medijih</i>	35
3.9	PREOSTALE NALOGE PO STAREM ZON-U	38
4	DRUGE DEJAVNOSTI	40
4.1	ZUNANJI PROJEKTI S PODROČJA VARSTVA NARAVE	40
4.1.1	<i>Projekti MATRA</i>	40
4.1.2	<i>Projekti LIFE</i>	40
4.1.3	<i>Projekt »Ohranimo želvo v slovenskem morju«</i>	42
4.1.4	<i>Projekt »Ohranitev travnika pozejdonke«</i>	42
4.2	AKTIVNE UDELEŽBE NA KONFERENCAH IN DRUGIH STROKOVNIH SREČANJH DOMA IN V TUJINI TER MEDNARODNE KONVENCIJE (RAZEN CITES)	43
4.3	SODELOVANJE V SVETIH, KOMISIJAH, STROKOVNIH SKUPINAH	45
4.4	IZOBRAŽEVANJE DELAVCEV ZRSVN	46
5	POSLOVANJE	50
5.1	SPLOŠNE IN ORGANIZACIJSKO-ADMINISTRATIVNE ZADEVE	50
5.2	PRAVNE IN KADROVSKE ZADEVE	51
5.2.1	<i>Analiza kadrovanja in kadrovska politika</i>	52
5.3	FINANCE IN RAČUNOVODSTVO	53
5.3.1	<i>Ocena delovanja sistema notranjega finančnega nadzora</i>	53
5.3.2	<i>Investicijska vlaganja</i>	54
5.4	INFORMATIKA	55
6	PREGLED DOSEŽENIH CILJEV IN REZULTATOV	56
7	VIRI IN LITERATURA	57

1 Uvod

Za nami je leto nadaljnjega konstituiranja Zavoda. Poleg območnih enot, ki imajo tradicijo še iz prejšnjih regionalnih Zavodov za varstvo kulturne in naravne dediščine, smo letos začeli s postavljanjem tudi strokovnega dela osrednje enote. Tako osrednja enota že prevzema vrsto nalog na strokovnem področju, tako za potrebe Zavoda kot tudi neposredno za naročnike.

V minulem letu je bila tudi dokončno sprejeta delitev dela na področju naravovarstva, ki ga narekuje Zakon o ohranjanju narave (ZON). Ta predvideva, da vsa strokovna opravila preidejo na Zavod. Temu cilju smo tudi podredili naš razvoj. Poleg kadrovskih okrepitev smo zelo posodobili tudi informacijski sistem.

ZON nalaga Zavodu vrsto nalog, ki so vse bolj kompleksne in strokovno zahtevne. Posebno pozornost smo v preteklem letu namenili nalogam v zvezi s projektom NATURA 2000 (strokovni in komunikacijski del). Projektom, v katerih je Zavod že prej sodeloval in jih izvajal, smo dodali še prijavo za projekte iz serije LIFE III - Narava. Ocenjujemo, da gre pri tem za velik dosežek kolektiva.

Vrsto novih nalog, ki jih Zavod tekoče dobiva, smo prevzeli tako, da nismo zanemarili tekočih obveznosti zlasti s področja urejanja prostora.

Zavod je leto končal z nekaterimi aktivnostmi, ki bodo omogočile, da tekom leta 2004 v celoti prevzamemo naloge, ki mu jih je namenil ZON in neposredni naročnik (Ministrstvo za okolje, prostor in energijo).

2 Zakonske osnove

V skladu z Navodilom [2] (16. člen, 1. točka) so v tem poglavju navedene zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje Zavoda.

2.1 Zakon o ohranjanju narave

Zavod RS za varstvo narave je bi ustanovljen z Zakonom o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 22/03, UPB-1; v nadaljevanju ZON) in v skladu s tem zakonom izvaja javno službo ohranjanja narave. Zavod je vpisan v sodni register z dnem 14.12.2001 pod št. vložka 1/35463/00, z delovanjem pa je začel 01.01.2002.

V ZON-u je opredeljeno, da Zavod opravlja sledeče naloge ohranjanja narave:

1. spremlja stanje ohranjenosti narave,
2. zbira podatke o rastlinskih in živalskih vrstah, njihovih življenjskih prostorih in ekosistemih v sodelovanju z izvajalci javnih služb na področju usmerjanja gospodarjenja z naravnimi viri,
3. spremlja stanje biotske raznovrstnosti,
4. pripravlja strokovne predloge ukrepov varstva sestavin biotske raznovrstnosti,
5. evidentira in vrednoti dele narave,
6. pripravlja strokovne predloge za določitev statusa naravnih vrednot in razvrstitve naravnih vrednot v naravne vrednote državnega in naravne vrednote lokalnega pomena,
7. spremlja stanje naravnih vrednot,
8. pripravlja strokovne predloge za ukrepe varstva naravnih vrednot lokalnega in državnega pomena,
9. pripravlja strokovne predloge za zavarovanje,
10. sodeluje pri izvajanju in izvaja ukrepe varstva naravnih vrednot državnega pomena,
11. sodeluje pri pripravi načrtov upravljanja zavarovanih območij,
12. upravlja z zavarovanimi območji, ki jih je ustanovila država, če je v aktu o zavarovanju tako določeno,
13. sodeluje v postopku izbire koncesionarja iz 43. člena tega zakona,
14. pripravlja strokovne predloge rdečih seznamov,
15. izvaja strokovne naloge na področju ohranjanja narave v skladu s tem zakonom in drugimi predpisi,
16. daje strokovna mnenja in soglasja s področja ohranjanja narave.

Zavod opravlja na podlagi javnega pooblastila naslednje naloge:

17. pripravlja naravovarstvene smernice,
18. upravlja baze podatkov o naravnih vrednotah in sestavinah biotske raznovrstnosti,
19. daje mnenje iz 97., 104. in 153. člena ZON-a,
20. skrbi za enotnost strokovnih metod in postopkov na področju ohranjanja narave,

21. izvaja strokovni nadzor nad izvajanjem naravovarstvenih nalog.

Poleg nalog iz prejšnjih odstavkov opravlja Zavod tudi naslednje naloge:

22. strokovno pomaga lastnikom naravnih vrednot in lastnikom zemljišč na zavarovanih območjih,
23. sodeluje pri pripravi izobraževalnih programov o ohranjanju narave na vseh ravneh izobraževanja,
24. skrbi za ozaveščanje javnosti o pomenu ohranjanja narave.

S soglasjem ustanovitelja lahko Zavod opravlja tudi druge naloge.

2.2 Drugi pomembnejši predpisi in dokumenti

Delovanje Zavoda sloni tudi na vrsti drugih zakonskih in podzakonskih predpisov ter na programsko-političnih dokumentih s področja varstva okolja in varstva narave. V nadaljevanju je naštetih nekaj pomembnejših predpisov.

2.2.1 Materialni predpisi (Slovenija)

- Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 32/93, 44/95, 1/96, 9/99),
- Zakon o Triglavskem narodnem parku (Uradni list SRS, št. 17/81, 18/81-popr., 42/86, Uradni list RS, št. 8/90, 35/01),
- Zakon o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč (Uradni list SRS št. 25/76, 29/86),
- Zakon o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 59/96),
- Zakon o zaščiti živali (Uradni list RS, št. 98/99),
- Zakon o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 67/02),
- Pravilnik o varstvu gozdov (Uradni list RS, št. 92/00),
- Zakon o vodah (Uradni list RS, št. 67/02),
- Zakon o regijskem parku Škocjanske jame (Uradni list RS, št. 57/96),
- Zakon o naravnem rezervatu Škocjanski zatok (Uradni list RS, št. 20/98),
- Uredba o zvrsteh naravnih vrednot, (Uradni list RS, št. 52/02, 67/03),
- Pravilnik o izvedbi presoje tveganja za naravo in o pridobitvi pooblastila (Uradni list RS, št. 43/02),
- Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Uradni list RS, št. 82/02),
- Uredba o zavarovanju ogroženih živalskih vrst (Uradni list RS, št. 57/93, 61/93-popr., 69/00),
- Odlok o zavarovanju redkih ali ogroženih rastlinskih vrst, (Uradni list SRS, št. 15/76, 56/99),

- Uredba o prepovedi vožnje z vozili v naravnem okolju (Uradni list RS, št. 16/95 in 28/95),
- Uredba o zatočišču za živali prosto živečih vrst (Uradni list RS, št. 98/02),
- Pravilnik o označevanju zavarovanih območij in naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 117/02),
- Uredba o Krajinskem parku Goričko (Uradni list RS, št. 101/03),
- Uredba o habitatnih tipih (Uradni list RS, št. 112/03),
- Uredba o ravnanjih in načinih varstva pri trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami (Uradni list RS, št. 104/03)
- Zakon o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 110/02, 8/03-popr., 58/03),
- Zakon o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 110/02, 97/03),
- Zakon o varstvu podzemnih jam (Uradni list RS, št. 2/04),
- Uredba o varstvu samoniklih gliv (Uradni list RS, št. 57/98),
- Uredba o živalskem vrtu in živalskem vrtu podobnem prostoru (Uradni list RS, št. 37/03),
- Odredba o bivalnih razmerah in oskrbi živali prosto živečih vrst v ujetništvu (Uradni list RS, št. 90/01),
- Uredba o vrstah posegov v okolje, za katere je obvezna presoja vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 66/96),
- Uredba o Krajinskem parku Sečoveljske soline (Uradni list RS, št. 29/01).

2.2.2 Najpomembnejši predpisi EU s področja varstva narave

- Direktiva Sveta o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst - Direktiva o habitatih (92/43/EEC),
- Direktiva Sveta o ohranjanju prosto živečih vrst ptic - Ptičja direktiva (79/409/EEC).
- Uredba o trgovini s prostoživečo favno in floro (Council Regulation (EC) No. 338/97 on the Protection of species of wild fauna and flora by regulating trade therein),
- Uredba komisije o implementaciji zgornje uredbe (Commission Regulation (EC) No. 1808/2001 laying down detailed rules concerning the implementation of Council Regulation (EC) No. 338/97 on the protection of species of wild fauna and flora by regulating trade therein).

2.2.3 Mednarodne konvencije in drugi dogovori

- Konvencija o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine (Uradni list SFRJ, št. 56/74), velja na podlagi Akta o notifikaciji in nasledstva (Uradni list RS, MP št. 15/92),
- Konvencija o močvirjih, ki so mednarodnega pomena, zlasti kot prebivališče močvirskih ptic (Ramsar) (Uradni list SFRJ, MP št. 9/77), velja na podlagi Akta o notifikaciji in nasledstvu (Uradni list RS, št. 15/92),

- Konvencija o varstvu prosto živečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njihovih naravnih življenjskih prostorov - Bernska konvencija (Zakon o ratifikaciji Konvencije o varstvu prosto živečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njihovih naravnih življenjskih prostorov, Uradni list RS, MP št. 17/99),
- Konvencija o varstvu Alp - Alpska konvencija (Uradni list RS, št. 19, MP št. 5/95),
- Konvencija o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami - CITES, Washingtonska konvencija (Zakon o ratifikaciji konvencije o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami, spremembah konvencije ter dodatkov I, II, III in IV h konvenciji - Uradni list RS, MP št. 31/99),
- Konvencija o biološki raznovrstnosti, Rio de Janeiro, 1992 (Zakon o ratifikaciji konvencije o biološki raznovrstnosti, Uradni list RS, MP št. 7/96),
- Konvencija za varstvo morskega okolja in obalnega območja Sredozemlja - Barcelonska konvencija (Uradni list RS, št. 102/02, MP št. 26),
- Zakon o ratifikaciji sporazuma o ohranjanju afriško-evrazijskih selitvenih vodnih ptic (MOAEP) (Uradni list RS, št. 66/03, MP št. 16),
- Konvencija o varstvu selitvenih poti vrst prosto živečih živali – Bonska konvencija (Zakon o ratifikaciji konvencije o varstvu selitvenih poti vrst prosto živečih živali, Uradni list RS, št. 72/98, MP št. 18),
- Evropska konvencija o krajini (Zakon o ratifikaciji evropske konvencije o krajini, Uradni list RS, št. 74/03, MP št. 19),
- Sporazum o varstvu netopirjev v Evropi (Zakon o ratifikaciji sporazuma o varstvu netopirjev v Evropi (Uradni list RS, št. 102/03, MP št. 22).

3 Izvajanje javne službe varstva narave

Strokovne naloge Zavoda RS za varstvo narave so opredeljene v ZON-u [1]. Po glavnih vsebinskih sklopih jih lahko razvrstimo v naloge, povezane z:

1. naravovarstvenimi smernicami in strokovnimi mnenji;
2. izdajanjem strokovnih mnenj in soglasij;
3. biotsko raznovrstnostjo;
4. naravnimi vrednotami;
5. spremljanjem stanja narave;
6. ukrepi varstva narave ter pripravo strokovnih podlag;
7. posredovanjem informacij in vedenja o naravovarstvu javnosti.

Z vzpostavitvijo Osrednje enote Zavod zlagoma prehaja v način delovanja, ko se strokovne naloge izvajajo enotno in koordinirano. Pri tem metode črpajo iz *najboljših praks* naših Območnih enot, za zagotavljanje skladnosti delovanja in dopolnjevanje v skladu z razvojem stroke pa bo skrbela Osrednja enota. Njeno dosedanje delovanje na tem področju je opisano v poglavju 3.1.1.

V poglavjih od 3.2 naprej so opredeljene in v tabele zložene posamezne naloge, združene v poglavja po vsebini. Izvedene naloge so v največji možni meri opredeljene kvantitativno. Enota štetja je za vsako tabelo oz. za posamezne stolpce tabele (naloge) navedena sproti. Za naloge ali aktivnosti, ki veljajo za vse ali večino območnih enot, je pojasnjevalni opis k tabelam podan skupaj. Opisi oz. podrobnejše specifikacije (vsebinske, lokacijske, ...) za opravljene naloge po posameznih območnih enotah so dodane pod tabelami za vsako območno enoto posebej. Specifikacije k številkam v tabelah so navedene po presoji vodij območnih enot.

3.1 Zagotavljanje skladnosti metod strokovnega dela

Za zagotavljanje skladnosti strokovnega dela sta bili v letu 2003 ustanovljeni dve delovni skupini:

- skupina za strokovni razvoj Zavoda,
- skupina za živo naravo.

3.1.1 Skupina »živa narava«

Delovna skupina »živa narava«, ki od poletja leta 2003 deluje na osrednji enoti, koordinira in vodi strokovno naravovarstveno delo na področju žive narave. Doslej so bile znotraj skupine izvedene naslednje aktivnosti:

- koordinacija opredeljevanja območij EPO - ekološko pomembnih območij (gl. poglavje 3.4.2),
- uskladitev območij EPO s predlaganimi območji NATURA 2000,
- koordinacija priprave prijave projekta LIFE III – Narava (gl. poglavje 4.1.2),
- pregledovanje strokovne usklajenosti priprave naravovarstvenih smernic (gl. poglavje 3.2).

Skupina ustvarja, vzdržuje, dopolnjuje in distribuira podatkovne baze s svojega področja. V letu 2003 je skupina delala na pripravi sledečih baz:

- baza taksonov,
- baza habitatnih tipov,
- baza strokovnih podlag za območja »B« projekta NATURA 2000,
- baza ekološko pomembnih območij.

Skupina pripravlja analize, poizvedbe in izpise na osnovi teh baz:

- za notranje potrebe (npr. združevanje ter usklajevanje atributnih in GIS podatkov za potrebe opredelitve območij EPO),
- po naročilu drugih inštitucij s področja naravovarstva (npr. naloge po naročilu MOPE¹):
 - dodelava podatkov GIS za projekt NATURA 2000,
 - izdelave predlog za predstavitve,
 - analize:
 - izdelava poizvedb v bazah podatkov (priprava seznama za Prilogo 1 k Uredbi o zavarovanju živalskih vrst), izpisi podatkov iz baze,
 - analiza rabe kmetijskih zemljišč po posameznih območjih pSPA; analize na bazi območji EPO (površinski deleži, analiza rabe kmetijskih zemljišč, analiza deleža območij EPO po katastrskih občinah).

Skupina se z inštitucijami ZRC-SAZU²/BF³, MOPE in MKGP⁴ dogovarja glede enotnega informacijskega sistema za vzdrževanje baze podatkov o taksonih (»šifrant«).

S strani Osrednje enote je bila za strokovnjake Zavoda s področja žive narave (11 zaposlenih) v novembru (25.11.2003) pripravljena odprta diskusija na temo »biodiverziteta«, kjer so bili soočeni različni pogledi na razumevanje pojma biodiverziteta. V decembru (9.12.2003) je Osrednja enota organizirala posvetovanje na temo »biodiverziteta«, na katerem so prisotni z različnih inštitucij predstavili svoje poglede na vprašanja biodiverzitete. Posveta so se s prispevki udeležili: doc. dr. Ivan Kos (Oddelek za biologijo, BF), dr. Boštjan Anko (Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, BF), mag. Jana Vidic (Ministrstvo za okolje, prostor in energijo), dr. Peter Skoberne (Ministrstvo za okolje, prostor in energijo), Mirjam Gorkič (Zavod RS za varstvo narave, OE⁵ Nova Gorica), dr. Nika Debeljak (Zavod RS za varstvo narave, Osrednja enota), doc. dr. Darij Krajčič (direktor Zavoda RS za varstvo narave).

Skupina »živa narava« opravlja naloge s področja konvencije CITES in Uredbe o ravnanjih in načinih varstva pri trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami (gl. poglavje 3.4.1).

Za potrebe priprave Zakona o lovstvu je skupina konec leta 2003 izdala mnenje o ustreznosti vključitve sokolarstva kot načina lova.

¹ Ministrstvo za okolje, prostor in energijo.

² Znanstveno-raziskovalni center, Slovenska akademija znanosti in umetnosti.

³ Biotehniška fakulteta.

⁴ Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

⁵ Območna enota.

3.2 Naravovarstvene smernice in naravovarstvena mnenja

Zakonska izhodišča za pripravo naravovarstvenih smernic in iz njih izhajajočih strokovnih mnenj so opredeljena v ZON-u. Naravovarstvene smernice so eden glavnih izdelkov Zavoda RS za varstvo narave. Njih priprava zavzema znaten del porabljenega delovnega časa strokovnjakov na območnih enotah. Analiza poskusnega beleženja porabe delovnega časa na delu zaposlenih od septembra do decembra 2003 kaže, da se za naravovarstvene smernice v povprečju porablja okrog 25% delovnega časa.

V tem poglavju bo navedeno število v letu 2003 izdelanih naravovarstvenih smernic (NS) in strokovnih mnenj. Ker so bile naloge opredeljene⁶ v skladu z novim ZON-om, so stolpci v nekaterih od tabel v tem poglavju za leto 2003 še v celoti prazni, saj v času, odkar je v veljavi novi ZON, še ni bilo zahtevkov za izdelavo tovrstnih smernic.

Predstavniki vseh območnih enot in osrednje enote so tekom leta sodelovali v skupini za poenotenje oblike in vsebine naravovarstvenih smernic, ki se je v letu 2003 sestajala približno enkrat mesečno. Skupina je pripravila sklop enotnih obrazcev, ki se od sredine leta 2003 uporabljajo pri pripravi smernic na vseh območnih enotah. Od sredine leta 2003 tudi poteka pregledovanje strokovne usklajenosti naravovarstvenih smernic na Osrednji enoti (v skupini »živa narava«).

Vsebina naravovarstvenih smernic je odvisna od akta, za katerega se smernice izdelujejo. Naravovarstvene smernice so tudi različno obsežne in različno podrobne v odvisnosti od velikosti območja, na katerega se nanašajo. Za enostavnejši pregled naravovarstvenih smernic smo le-te razdelili v skupine, opredeljene glede na akte, za katere je naravovarstvene smernice potrebno izdelovati. V letu 2003 izdelane smernice so razvrščene v skupine glede na prostorske akte: občinski prostorski akti (Tabela 3.1), državne in regionalne prostorske akte (Tabela 3.2); ter glede na ostale akte: akti rabe naravnih dobrin in akti razglasitve nepremičnih kulturnih spomenikov (Tabela 3.3).

Potem, ko so naravovarstvene smernice oddane za vključitev v akte, je potrebno preverjati usklajenost aktov z naravovarstvenimi smernicami. Procesi usklajevanja so različno obsežni, sledi jim izdaja naravovarstvenih mnenj (o usklajenosti). Pregled števila izdanih naravovarstvenih mnenj za vsako vrsto smernic je podan v stolpcu z dodano črko »m« pri kratici za tip smernic.

Ker se dostikrat zgodi, da Zavod prejme vlogo za naravovarstvene smernice, za katero se ob pripravah na izdelavo smernic pokaže, da izdelava naravovarstvenih smernic ni potrebna, smo te primere posebej prešteli in jih uvrstili v zadnjo tabelo tega sklopa (Tabela 3.4).

⁶ Tj. opredeljeni tipi smernic glede na akte, ki jih zahtevajo.

Tabela 3.1. Pregled izdelanih naravovarstvenih smernic in naravovarstvenih mnenj⁷ za občinske prostorske akte.

Enota	DPO (dolgoročni plani občin)	DPOm	PUP (prostorsko-ureditveni pogoji)	PUPm	ZN (zazidalni načrti)	ZNm	UN (ureditveni načrti)	UNm
CE	9	7	11	8	4	2	0	2
KR	9	10	11	4	5	3	4	8
LJ	11	12	11	6	5	4	7	5
MB	24	17	10	4	10	10	6	2
NG	5	5	2	3	0	1	6	3
NM	3	2	4	4	0	0	2	3
PI	6	2	0	0	6	1	1	0
Vsota	67	55	49	29	30	21	26	23

Enota	SPRO (strategija prost. razvoja občine)	SPROm	PRO (prostorski red občine)	PROm	OLN (občinski lokacijski načrti)	OLNm
CE	0	0	0	0	0	0
KR	0	0	0	0	4	0
LJ	0	0	0	0	7	5
MB	0	0	0	0	8	6
NG	0	0	0	0	13	4
NM	0	0	0	0	3	3
PI	0	0	0	0	11	1
Vsota	0	0	0	0	46	19

V celotnem poglavju 3.2 so za opis vrste naravovarstvenih smernic uporabljene kratice, katerih pomen je naveden v glavah stolpcev tabel. Za posamezne tipe smernic so pojasnila k številkam v tabelah podana bodisi na nivoju občin, bodisi posamično (po območjih ali objektih), s poudarkom na pomembnejših izdelkih. Pojasnila k stolpcem za mnenja niso navedena.

Območna enota Celje.

DPO: občine Šmartno ob Paki, Bistrica ob Sotli, Vojnik, Dobrna, Gornji grad, Ljubno ob Savinji, Rogatec, Šoštanj.

PUP: občine Šentjur, Sevnica, Šoštanj, Gornji Grad, območje Prodrik, občina Zreče, Šoštanj – PUP 09, PUP 08, PUP 02, PUP za dele mesta Šoštanj s Podhrastnikom, PUP Velenje 02 (Škalske ugreznine).

ZN: ZN Lipa – Velenje, ZN Sp. trg – Gornji Grad, ZN Srce – sever MO Celje in ZN Zdravilišče Dobrna – del.

Območna enota Kranj.

DPO: Komenda, Trzin, Moravče, Tržič, spremembe plana Bohinj (Rudno polje), dopolnitev smernic za plan Cerklje, sprememba plana Naklo, Radovljica.

PUP: PUP TNP v občini Bohinj (izjemni posegi – dodatne pobude), podeželje občine Komenda, podeželje občine Kamnik, podeželje občine Lukovica, Golf Brnik, občini Kranj in Naklo, Rudno polje, PUP TNP za območje Bohinjskega jezera, sprememba PUP Naklo, Cerklje.

ZN: K1-Kamnik, ZN Šmartno Cerklje, ZN IOC Trzin, Koritno, Stol Kamnik.

⁷Mnenja k posameznemu tipu smernic označuje črka »m« v imenu stolpca.

Pripravili smo tudi smernice za celostno urejanje Save Dolinke od Kranjske Gore do Martuljka in potoka Martuljk (krajinske zasnove) ter krajinsko zasnovo za Volčji Potok.

OLN: čistilna naprava Bled, cesta ob letališču Brnik.

UN: kamnolom Rudnik, zdravilni gaj Tunjice, Kranjska Gora (igrišče za golf), Križ.

Pri pripravi aktov v TNP sodelujemo s Triglavskim narodnim parkom.

Območna enota Ljubljana

DPO: Brezovica, Vodice – pregled digitaliziranega grafičnega dela naravovarstvenih smernic; za pripravo sprememb in dopolnitev prostorskega plana: Loški Potok, Cerknica, Sodražica, Osilnica, Ig, Sprememba DP za del občin MOL (2), Železniki.

PUP: PUP Brdo in Brdo 1, PUP MP 1/1 Zelena Jama, PUP 4/1 Dravljje - del, PUP ŠS 4/4 del in ŠR 4/3 del, občina Škofja Loka, PUP za območje mikrocelot Dorfarje, Forme, PUP Sv. Duh, Virmaše in Grenc, PUP ŠI 5/1 Škofovi Zavodi, PUP za ŽG Ljubljana, PUP Litija, PUP Šmartno, PUP Poljanska dolina (Kočevje), PUP Cerknica.

ZN: ZN gramoznica Stari Grad, ZN obrtna cona Trata, ZN območje urejanja VI 3/3 - Biotehniška fakulteta, ZN Pristava – Višnja gora, ZN območje urejanja BS 7/4 Podgoriška gmajna.

UN: UN izkoriščanja peskokopa Vetrnik; UN širitev gramoznice Reteče; UN območje Opere v Ljubljani; UN območje urejanja CO 5/7 Chemo; UN odlagališče odpadkov Mozelj; UN območje urejanja VR 3/2 Rožna dolina; UN Gotenica).

LN: LN Njogoševa cesta, LN dvojno križišče v Škofljici, LN gradnja mostu čez Ljubljanico, LN Sinja Gorica, LN Kačja vas – Blatna Brezovica, LN za kamnolom Fara, LN za ureditev regionalne ceste Češnjica - Škofja Loka.

Območna enota Maribor.

DPO: Beltinci, Kuzma, Puconci, Cankova, Benedikt, Lendava, Dobrovnik, Križevci, Kuzma, Gorišnica, Slovenj Gradec, Dravograd, Radlje ob Dravi, Mislinja, Muta, Podvelka, Črenšovci, Duplek, Miklavž na Dravskem polju, Starše, Velika Polana, Selnica ob Dravi.

PUP: Kungota, Murska Sobota, Dobrovnik, Dravograd, Gorišnica, Ribnica, Črna na Koroškem, Ravne na Koroškem, Šentilj razpršena gradnja, naselje Ribnica na Pohorju v občini Ribnica na Pohorju.

ZN: Gruče Rošpoh (Maribor), Pernica (Pesnica), Malečnik – center (obč. Maribor), Bistrica ob Dravi, zasneževanje Areh, Stražun-Stajanko MB.

UN: Gramoznica Konjišče (G. Radgona), smučišče Uršankovo, zasneževanje Stolp-Videc, Spremembe in dopolnitve ureditvenega načrta za športno – rekreacijsko območje ob Radeljskem potoku, ureditve krožišča »Pred mostom/Fara« na Prevaljah.

OLN: Kanalizacija in čistilna naprava Dokležovje, Kanalizacija in čistilna naprava Bratonci, Ivanjkovci – središče (obč. Ormož), Miklavž (kanalizacija), Zbirni center komunalnih odpadkov Dobrava pri Radljah, zasneževanje smučišča Štaleker v Mežici.

Območna enota Nova Gorica.

DPO: Brda (izvedena predstavitev smernic na občini), Ilirska Bistrica, Mestna občina Nova Gorica, Vipava (dopolnitev), Brda (dopolnitev).

PUP: Mestno območje Nove Gorice, Občina Divača izven območja Regijskega parka Škocjanske jame.

UN: kulturni center N.Gorica, prostorska ureditev degradiranega prostora območja Salonita Anhovo, Športno rekreacijski center Sežana, Sežana center 2, Športni park Solkan, spremembe in dopolnitve UN za Obrtno industrijsko cono Trnovo v Ilirski Bistrici.

OLN: Veliki Otok, Orehovška Brda, Pivka, Kazarje, črpalna hidroelektrarna Avče, vetrna elektrarno Volovja reber in povezovalni 110 kV daljnovod, sprememba LN-P3 – Transport Ilirska Bistrica I. faza, industrijska cona Bukovica – Volčja draga, sprememba ZN (OLN) Rožna dolina III, vetrna elektrarno Nanos, Meblo - vzhod, Damber III, Lavričeva – podaljšek.

Območna enota Novo mesto.

DPO: občine Semič, Mirna Peč in Brežice.

PUP: občini Semič in Mirna Peč.

UN: programska zasnova za UN golf Otočec, UN kamnolom Vrčice.

LN: LN za zahodno obvozno cesto Črnomelj, LN Gričice, LN Revoz.

Območna enota Piran.

DPO: Koper – območje Ankarana, območje med Izolo in Koprom, vinske kleti ter marina in komunalni privezi; Piran – območja lokacijskih načrtov; Izola.

ZN: Obrtna cona Srmin v Kopru, Prešernova-Drevored 1. maja in Livade-zahod v Izoli, območje Ankaranske bonifike in marina v Kopru, Bernardin v Portorožu.

UN: Severna obvoznica v Kopru.

OLN: Piranska vrata, Hoteli Morje, Hoteli Palace, Park Cvetja, Center Portoroža, Marina Portorož, polotok Seča, letališče Portorož, igrišče za golf v Sečovljah, Salinera.

Tabela 3.2. Pregled izdelanih naravovarstvenih smernic za državne in skupne prostorske akte.

Enota	SPRS (strategija prostorskega razvoja Slovenije)	SPRSm	PRS (prostorski red Slovenije)	PRSm	DLN (državni lokacijski načrti)	DLNm	RZPR (regionalna zasnova prostorskega razvoja)	RZPRm
CE	0	0	0	0	3	0	1	0
KR	0	0	0	0	0	1	0	0
LJ	0	0	0	0	2	3	1	1
MB	0	0	0	0	10	3	1	0
NG	0	0	0	0	5	1	0	0
NM	0	0	0	0	3	2	0	0
PI	0	0	0	0	0	1	0	0
Vsota	0	0	0	0	23	11	3	1

Območna enota Celje.

DLN: daljnovod Beričevo – Krško, HE Blanca in vplivno območje plazu Macesnik v Občini Solčava.

RZPR: Regionalne zasnove prostorskega razvoja za Savinjsko statistično regijo.

Območna enota Ljubljana.

DLN: daljnovod Beričevo-Krško, daljnovod Grosuplje - Trebnje.

V sodelovanju z Območno enoto Novo mesto smo izdelali naravovarstvene smernice za Regionalno zasnovo prostorskega razvoja JV Slovenije.

Območna enota Maribor.

DLN: vodnogospodarska ureditev Drave od Dogoš do jezua v Melju, avtocesta Lendava - Pince; Kolesarske povezave po visokovodnih nasipih Mure (v zvezi z LN za sanacijo in izgradnjo visokovodnih nasipov ob Muri), daljnovod Cirkovce – Pince, daljnovod Lenart – Radenci, daljnovod Murska Sobota – Mačkovci (dopolnitev smernic), avtocesta Lenart - Sp. Senarska, izravnalni ukrepi za Črni les, hitra cesta Šturmovci – Hajdina – Ptuj, hitra cesta Hajdina-Ormož, plinovod Lenart.

RZPR: Koroška statistična regija.

Območna enota Nova Gorica.

DLN: vplivno območje plazu Stovže v občini Bovec (v sodelovanju z upravljalcem zavarovanega območja TNP), obojestranski bencinski servis Vipava na odseku hitre ceste Razdrto – Vipava; vplivno območje plazu Strug nad vasjo Koseč v občini Kobarid; vplivno območje plazu Gradišče nad Prvačino v mestni občini Nova Gorica; območje plazu Šmihel v mestni občini Nova Gorica.

V okviru javne obravnave predloga Strategije prostorskega razvoja Slovenije smo pripravili mnenje s pripombami in predlogi dopolnitev, ki smo ga posredovali tudi na prostorski konferenci.

Območna enota Novo mesto.

DLN: daljnovod Beričevo Krško, avtocesta Ponikve – Hrastje, avtocesta Pluska – Ponikve.

RZPR: regionalna zasnova prostorskega razvoja JV Slovenije, ki je obsegala povzetek naravovarstvenih smernic za 10 občin: mestna občina Novo mesto, Šentjernej, Škocjan, Mirna peč, Žužemberk, Trebnje, Semič, Črnomelj, Metlika, Dolenjske Toplice.

Tabela 3.3. Pregled izdelanih naravovarstvenih smernic za akte rabe naravnih dobrin in za akte razglasitve nepremičnih kulturnih spomenikov.

Enota	GGN (gozdno-gospodarski načrti)	GGNm	GIMS (Gospodarsko izkoriščanje mineralnih surovin)	GIV (Gospodarsko izkoriščanje vode)	GIVm	ARNKS (Akti razglasitve nepremičnih kulturnih spomenikov)
CE	3	3	7	2	10	0
KR	8	6	4	9	9	0
LJ	26	10	5	2	0	1
MB	8	7	5	4	4	0
NG	5	4	3	0	0	0
NM	6	3	4	0	0	0
PI	0	0	0	0	0	0
Vsota	56	33	28	17	23	1

Opomba: Mnenja v stolpcu z naslovom »GGNm« so mnenja, ki jih zavod izdeluje v skladu z gozdarsko zakonodajo in niso posledica pripravljenih smernic. Mnenja v stolpcu z naslovom »GIVm« niso naravovarstvena mnenja, ampak mnenja, za katera posebej zaprosi investitor ali drug naročnik, npr. MOPE.

Območna enota Celje.

GGN: GGE⁸ Nazarje, GGE Gornji Grad in GGE Marija Reka.

GIMS: Občina Vitanje, Sevnica in Zreče, Polzela.

GIV: Blažajev graben in Beli potok.

Območna enota Kranj.

GGN: GGE Jelovica, GGE Notranji Bohinj, GGE Tržič, GGE Bled, GGE Žirovnica, GGE Radovljica - desni breg Save in GGE Radovljica - levi breg Save ter za GGE Besnica.

GIMS: gramoznico Godič, kamnolom Rudnik pri Volčjem Potoku, odvzem proda iz Save Dolinke ter Mlince.

Območna enota Ljubljana.

GGN: GGE Rovte, Medvode, Menišija, Grosuplje polje, Čemšenik-Kolovrat, Litija Šmartno, Vače, Bloke, Kočevska reka, Poljanska dolina, Vrbovec, Draga, Mala gora – Slemena, Struge, Gotenica, Obori Stari log-Smuka, Železniki, Polšnik, Primskovo, Krško, Ravnik, Ivančna gorica, Kolpska dolina- Banja Loka, Leskova dolina, Unec- Škocjan.

GIMS: podelitev rudarske pravice za območje: Gramoznice – Reteče in peskokopa Bradeško, na območju občin Gorenja vas-Poljane in Žiri.

GIV: Pripravljene so bile NV smernice za pripravo odloka o določitvi plovbnega režima za območje MOL ter smernice za pripravo gradiv za izdajo koncesije za rabo vode za vzrejo vodnih organizmov za trg na Dobrovškem potoku.

ARNKS: izdelane so bile naravovarstvene smernice za razglasitev reke Ljubljanice za kulturni spomenik državnega pomena.

Območna enota Maribor.

GGN: za GGE Zahodno Goričko, GGE Dolinsko, Rodni vrh 2004 – 2013, Šentilj 2004 – 2013, Osankarica 2004 – 2013, Radlje ob Dravi – levi breg 2003 – 2012, Selnica ob Dravi 2003 – 2012, Radlje ob Dravi – desni breg 2004 – 2013 ter Lobnica in Selnica.

⁸ Gozdno-gospodarska enota.

GIMS: raziskovanje geotermičnega vira na območju KP Štatenberg, izkoriščanje mineralne surovine na območju gramoznice Prepolje, izkoriščanje mineralne surovine v gramoznici Hoče (ponikovalnik), izkoriščanje mineralne surovine v gramoznici Bezena.

Območna enota Nova Gorica.

GGN: GGE Okroglina, Brkini I in Brkini II, Trnovo, Predmeja in Kanomlja.

GIMS: Uredba o koncesiji za odvzem naplavin iz reke Soče, Tolminke in Bače; podelitev rudarske pravice (koncesije) o nameravanem raziskovanju in izkoriščanju naravnega kamna v kamnolomu Vriskov Gaber v občini Brda; podelitev rudarske pravice (koncesije) o nameravanem raziskovanju in izkoriščanju mineralne surovine (pesek) v peskokopu Zala v občini Idrija .

Območna enota Novo mesto.

GGN: GGE Adlešiči, Trebnje 2 in Mokronog, Soteska, Poljane, Brezova reber.

GIMS: izkoriščanje gramoza pri Vrbini – Brežice, kamnolomu Cerov Log, Pišce in Bereča vas.

Na koncu poglavja o naravovarstvenih smernicah je za vsako območno enoto podano še število vlog za naravovarstvene smernice *ne glede na vrsto smernic*, za katere se je tekom obravnave pokazalo, da dejanska izdelava smernic ni potrebna.

Tabela 3.4. Pregled izdanih izjav o nepotrebnosti izdelave naravovarstvenih smernic.

Enota	Smernice niso bile potrebne
CE	18
KR	11
LJ	17
MB	49
NG	1
NM	10
PI	11
Vsota	117

3.3 Strokovna mnenja in soglasja

V skladu z zakonskimi obveznostmi smo izdelovali strokovna mnenja in soglasja. V letu 2003 je bilo skupaj izdanih preko sedemsto strokovnih mnenj z vsebino ohranjanja narave ob načrtovanih posegih vanjo na podlagi različnih direktnih vlog pravnih in fizičnih oseb, ter preko šeststo strokovnih mnenj k soglasjem ARSO. Po obstoječi zakonodaji soglasja za posege v naravo izdaja ARSO, Zavod pa pripravlja strokovna mnenja k tem soglasjem. Večinoma gre za odstopne vlog, saj so pravne in fizične osebe bile navajene vloge za ta mnenja naslavljeni na Zavod. V večini primerov je postopek tak, da območna enota Zavoda vlogo za izdajo soglasja odstopi Agenciji RS za okolje, pri čemer priloži tudi strokovno mnenje o nameravanem posegu. Vse več strokovnih mnenj pa se pripravlja tudi na zaprosilo s strani Agencije RS za okolje.

Na nekaterih območnih enotah je bilo izdanih tudi nekaj predhodnih mnenj v zvezi s predkupno pravico. V letu 2003 je bilo izdanih skoraj sto soglasij k legalizaciji, lokaciji, gradnji in priglasitvi del (nekateri zadeve se nanašajo na zavarovana območja), ter k izvedbi različnih prireditev ipd.

Številčni pregled v letu 2003 izdanih mnenj ali soglasij po posameznih območnih enotah je podan v naslednji tabeli. Vrsta mnenja je razvidna iz imena stolpca v tabeli.

Tabela 3.5. Pregled števila izdanih mnenj in soglasij.

Enota	Strok. mnenja o posegih v naravo	Strok. mnenja k soglasjem ARSO	Soglasja
CE	83	102	24
KR	192	125	0
LJ	90	153	10
MB	89	33	41
NG	231	86	0
NM	26	39	13
PI	11	92	3
Vsota	722	630	91

3.4 Biotska raznovrstnost

Biotska raznovrstnost pomeni raznolikost živih organizmov, ki zajemajo kopenske, morske in druge ekosisteme ter ekološke komplekse, katerih del so. Govorimo lahko o več ravneh biotske raznovrstnosti: genska, vrstna in ekosistemska (po 2. členu *Konvencije o biološki raznovrstnosti*).

Za ohranjanje biotske raznovrstnosti v državi je pomembno, da je strategija gospodarskega razvoja države naravnana k trajnostnemu povečevanju blaginje prebivalcev, ki je opredeljena kot uravnotežena celota v okviru njenih gospodarskih, socialnih in okoljskih sestavin. V tem smislu je za ohranjanje biotske raznovrstnosti pomembna skrb za naravo, ki pa ne izključuje (uravnotežene) izrabe naravnih virov. Konvencija o biološki raznovrstnosti (Rio de Janeiro, 1992) je bila v Sloveniji ratificirana leta 1996.

Spremljanje stanja biotske raznovrstnosti predstavlja enega ključnih sklopov nalog, katere Zavodu določa ZON. Odkar poteka projekt NATURA 2000, je glavna delovanja Zavoda na področju biotske raznovrstnosti usmerjena v izpolnjevanje nalog za potrebe tega projekta. Zavod mora skladno z ZON-om skrbeti tudi za spremljanje stanja biodiverzitete za potrebe priprave predpisov o ekološko pomembnih območij in tudi predpisov o naravnih vrednotah, saj so po sedANJI tipologiji med njimi tudi deli žive narave.

3.4.1 Varstvo vrst

Slovenija je v skladu s podpisanimi akti dolžna izpolnjevati mednarodne predpise, ki obravnavajo trgovino z ogroženimi rastlinskimi in živalskimi vrstami (Konvencija o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami – CITES, Uradni list RS, MP št. 31/99). Republika Slovenija je na osnovi 9. člena Konvencije CITES z notifikacijo ministra (*Ministrstvo RS za okolje, prostor in energijo, Sekretariat Konvencije CITES*), obvestila ZRSVN o imenovanju za strokovni organ, odgovoren za izvajanje strokovnih nalog konvencije CITES v Sloveniji. Za izvajanje navedenih nalog,

povezanih z varstvom vrst, je pristojna dr. Nika Debeljak, ki je s strani ZRSVN kontaktna oseba za vse zadeve v zvezi z ogroženimi živalskimi in rastlinskimi vrstami.

V oktobru 2003 je stopila v veljavo tudi *Uredba o ravnanjih in načinih varstva pri trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami* (Uradni list RS, št. 104/2003), v nadaljevanju Trgovinska uredba, ki v 70. členu imenuje Zavod RS za varstvo narave za strokovni organ in v istem členu navaja tudi naloge strokovnega organa uredbe.

V spodnji razpredelnici so v prvem stolpcu opredeljene naloge oz. aktivnosti, v drugem pa število opravljenih enot aktivnosti oz. izvedb v zvezi s konvencijo CITES v letu 2003.

Tabela 3.6. Pregled opravljenih nalog v zvezi z varstvom vrst.

Naloga	Število izvedb
Podajanje strokovnih mnenj po konvenciji CITES	77
Podajanje strokovnih mnenj po trgovinski uredbi	0
Ogled zaseženega materiala	5
Določevanje rastlinskih in živalskih vrst	23
Ogled bivalnih razmer, ustanov za gojenje in umetno razmnoževanje vrst	10
Zbiranje podatkov o stanju slovenskih vrst, vključenih v trgovino	4 ^a
Izdelava predlogov za vključevanje rastlinskih in živalskih vrst v CITES priloge	1 ^b
Sodelovanje v strokovnih odborih Konvencije (sestanki)	1 ^c
Sodelovanje v strokovnih odborih EU (sestanki)	1 ^c
Sodelovanje na regionalnih sestankih strokovnih odborov EU	1 ^d
Vključevanje v informiranje javnosti (število objav)	4 ^e

- a: Pridobivanje podatkov o stanju štirih vrst vključenih v trgovino: muflon (*Ovis orientalis musimon*), rjavi medved (*Ursus arctos*), volk (*Canis lupus*), morski datel (*Lithophaga lithophaga*).
- b: Izdelava strokovnega dela predloga za vključitev vrste *Lithophaga lithophaga* v prilogo II CITES.
- c: Sodelovanje v strokovnih odborih *Konvencije CITES* (sestanki): udeležba na 19. Odboru za živali konvencije CITES v Ženevi, 18. – 21. avgust 2003. Obora smo se udeležili kot slovenski strokovni organ konvencije CITES.
- č: Sodelovanje v strokovnih odborih EU (sestanki): udeležba na sestanku »26. Scientific Review Group meeting« v Bruslju, 22. maja 2003, kot slovenski strokovni organ konvencije CITES.
- d: Sodelovanje na regionalnih sestankih strokovnih odborov držav članic in pristopnih držav EU: »European regional meeting on Plants«, Perugia, Italy (6. – 8. November 2003), kot slovenski strokovni organ konvencije CITES.
- e: Vključevanje v informiranje javnosti:
 - sodelovanje pri predstavitvi konvencije CITES širši slovenski javnosti na sejmu Alpe Adria, Ljubljana, 20. – 21. 3. 2003,
 - udeležba na seminarju »CITES training seminar«, Oslo, 31. 3. – 4. 4. 2003, kjer sta dr. Nika Debeljak in g. Andrej Arih predstavila organiziranost organov CITES v Sloveniji in obsežnost trgovine s prosto živečimi vrstami v Sloveniji,
 - sodelovanje (2 predavanji) na seminarju *CITES za carinike*, Ljubljana, 10 – 12. 6. 2003.

Poleg aktivnosti, navedenih v zgornji tabeli, so bili v prvih devetih mesecih 2003 postavljeni temelji za vzpostavitev mreže zunanjih strokovnih sodelavcev in izdelana baza za gojenje in

umetno razmnoževanje osebkov, uvrščenih na dodatke konvencije CITES. Od gojitelja »Trgovina, akvarij in založništvo, Alenka Kolar s. p.« smo že pridobili izpolnjeno bazo za gojenje vrst *Testudo hermanni* in *T. graeca*. Od aprila naprej poteka pri gojiteljih »Trgovina, akvarij in založništvo, Alenka Kolar s. P.« in »Animal breeding and research center, Aleksander Dular s. p.« projekt spremljanja rasti osebkov vrst *Testudo hermanni* in *T. graeca*, vzgojenih v ujetništvu (vzorec 50 osebkov se vzdržuje aktivnih prek zime, vzorec 50 osebkov pa zimo hibernira). Rast spremljamo od izleganja osebkov naprej, podatke pa zbiramo štirikrat letno. Sproti zbiramo tudi podatke o uspešnosti reje obeh gojiteljev (število jajc na matično skupino na leto).

3.4.2 Pridobivanje in dopolnjevanje podatkov o biodiverziteti – ekološko pomembna območja

Sredi leta 2003 je na Zavodu v koordinaciji osrednje enote in sodelovanju z MOPE/ARSO potekalo dopolnjevanje podatkov o ekološko pomembnih območjih (EPO). V zadnjih treh mesecih leta 2003 je osrednja enota ob sodelovanju OE pregledala opredelitve za EPO (baza) in odstranila napake po predlogih območnih enot. Na osrednji enoti je potekala tudi prilagoditev meja območij EPO novim mejam območij NATURA 2000 - postopek združevanja območij EPO s predlaganimi območji NATURA 2000 z dne 23. 12. 2003. Ob sodelovanju območnih enot je bilo izvedeno novo poimenovanje območij EPO.

V tabeli je podano število območij EPO, katera so bila v zvezi z dopolnjevanjem baze EPO v letu 2003 podrobneje terensko pregledana.

Tabela 3.7. Pregled števila⁹ ogledanih območij v zvezi z dopolnjevanjem baze EPO.

Enota	Območja EPO
CE	15
KR	9
LJ	8
MB	24
NG	25
NM	14
PI	6
Vsota	101

Območna enota Celje.

Opravili smo terenske ogled območij EPO: Vrbje, Volčke, Škalske ugreznine, Sp. Sava, Posavsko hribovje s Kozjem, Lisca, Ličenca, Mrzlica z ostenjem Posavskega hribovja, Dobrovlje, Žovneško jezero, Pohorje (del v občini Zreče) in Glija jama.

Območna enota Kranj.

Dopolnjevanje podatkov o biodiverziteti je potekalo večinoma z zbiranjem podatkov iz literature in gradiv, manj na podlagi terenskih ogledov. Terensko smo pregledali EPO sotočje Save Bohinjke in Save Dolinke (Povirje v Lisicah, mokrišča pri kampu Šobec), EPO Zelenci, del EPO Zahodnih Karavank (tudi zaradi načrtovanih smučišč), Begunjščico (dvakrat), Jelendol in barji Šijec ter Blejsko barje. Novo zbrane podatke smo vključili v

⁹ Konec leta 2003 je vseh območij EPO v Sloveniji (brez podzemskih) 250.

bazo EPO. Vnos podatkov za EPO smo opravili za vsa predlagana območja (17 območij) na ozemlju, ki ga pokriva območna enota Kranj, v nadaljevanju podatke dopolnjujemo z novimi.

Območna enota Ljubljana.

Opravljen je bil ogled območij EPO: osrednjih delov območij Kočevski gozdovi, Snežnik - Javorniki, Mokrec - jelovo bukovi gozdovi, Ravnik – jelovo bukovi gozdovi, Orlica - Bohor, Krakovski gozd, Ljubljansko barje in Bloke, ki ležijo na območju predlaganih območij EPO. Podatke za dopolnjevanje baze smo pridobivali tudi iz strokovnih člankov in ostale literature.

Območna enota Maribor.

Pripravili smo 36 predlogov EPO v tekstualnem in grafičnem delu in ob tem opravili okrog 750 vnosov podatkov o vrstah in habitatnih tipih za 56 vrst in 17 habitatnih tipov. Terenske ogledne smo opravili za sledeča območja EPO: Pohorje, Vinorodne Haloze, Gozdnate Haloze, Goričko, Cigonca, Račko ribniki – Požeg, Kamenščak, Korena – Hrastovec, Velovlek, Uršlja gora, Podvinci, Ličenca, Vrhe, Raduše, Kamniško Savinjske Alpe in Karavanke, Strojna – Dolga Brda, Ponikva – Movžanka, Huda luknja, Košenjak – Velka, Kobansko, Slovenske gorice. S pomembnimi podatki o vrstah iz habitatske direktive smo dopolnili bazo za območje Svečinski hrib – Plački vrh.

Območna enota Nova Gorica.

Izveden je bil vnos podatkov v bazo za 14 predlogov EPO (Soča, Matajur, Kobarid-glinokopi, Korada-Kolovrat, Davča-Porezen-Cimprovka, Jelenk, Zgornja Idrija, Trebuša, Skalnica, Bukovnik, Panovec s Paludami, Dolina Reke in reka Reka (Velika voda), Sabotin, Ajševica-območje ob Lijaku). Pregledani so bili poligoni vseh EPO in vneseni popravki meja za 11 območij. V štirih območjih smo opravili terenske ogledne zaradi popravkov mej v treh primerih pa zaradi spremljanja stanja.

Območna enota Novo mesto.

Z delom na svojem območju smo se pridružili izdelavi baze območij EPO in smo v ta namen združili obstoječe kartografske izdelke, jih poenotili in dopolnili z opisnimi podatki.

Območna enota Piran.

Izvedenih je bilo šest ogledov v zvezi z območji EPO – Seče (EPO Sečoveljske soline), Stene in Sv. Štefana v dolini Dragonje (progasti gož), Debelega rtiča, rastišča pozejdonke in lagune Stjuža ter solin v Strunjanu.

3.4.3 Projekt NATURA 2000

Na področju naravovarstva v Evropski uniji je *NATURA 2000* trenutno najpomembnejši projekt, katerega cilj je evidentirati, ovrednotiti, povezati in nato vzdrževati sistem območij *NATURA 2000* – »trdno povezano evropsko ekološko omrežje posebnih ohranitvenih območij«. Osnovni cilj projekta je implementirati *Direktivo o habitatih* in *Ptičjo direktivo* ter na ta način poskrbeti za ustrezno vzdrževanje območij, ki so pomembna za ohranitev vrst in habitatnih tipov, uvrščenih na dodatke k direktivam. Vsaka država, kandidatka za vstop v Evropsko zvezo, mora pred vstopom opredeliti ter v predpisani obliki izročiti Evropski komisiji predlog svojih posebnih varstvenih območij.

Po *Sklepu o imenovanju projektne skupine za izvedbo projekta NATURA 2000* (delovna skupina I, datum sklepa 8. 1. 2003) so bili v projektno skupino imenovani naslednji delavci Zavoda:

mag. Matjaž Jež, član,
Matjaž Bedjanič¹⁰, član,
mag. Robert Turk, član,
Andrej Hudoklin, član,
Nataša Gorjanc, članica,

¹⁰ Gl. opombo na naslednji strani.

dr. Mirjam Galičič, članica.

Po Sklepu o imenovanju komunikatorjev v okviru projekta NATURA 2000 (delovna skupina IV, datum sklepa 13. 3. 2003) so bili za komunikatorje imenovani:

direktor Zavoda RS za varstvo narave dr. Darij Krajčič

ter naslednji delavci Zavoda, podani v spodnji tabeli po območnih enotah Zavoda:

ObmE MB	ObmE CE	ObmE NM	ObmE LJ	ObmE PI	ObmE NG	ObmE KR
mag. Matjaž Jež	Mojca Tomažič	Mira Ivanovič	Vesna Juran	mag. Robert Turk	Mirjam Gorkič	Metod Rogelj
Matjaž Bedjanič ¹¹	Matej Demšar	Andrej Hudoklin	Alja Grošelj	Tina Trampuš	David Fučka	Tadeja Šubic
Mojca Planjšek	Matej Petkovšek	Andreja Škedelj Petrič	Karin Gabrovšek	Barbara Vidmar	Tanja Sulič Lukežič	
Simona Kaligarič	Tomaž Acman		Lara Jogan Polak			
Andreja Senegačnik						

V letu 2003 je projekt NATURA 2000, katerega rezultati morajo biti pripravljene do vstopa v Evropsko unijo maja 2004, predstavljal znaten del obremenitev zaposlenih na celotnem Zavodu. Po rezultatih analize poskusnega beleženja porabe delovnega časa na delu zaposlenih od septembra do decembra 2003 se je v povprečju za projekt NATURA 2000 porabljal do 15% delovnega časa, vendar je pri tej oceni potrebno poudariti, da v vzorec zaposlenih, ki je beležil porabo časa, slučajno ni bilo vključenih nekaj strokovnih delavcev, ki za projekt NATURA 2000 porabljajo znatni ali celo pretežni del svojega delovnega časa, ter da je v zadnjih mesecih leta 2003 na področju komunikacijskih aktivnosti vladalo začasno zatišje.

V spodnji razpredelnici je v prvih dveh stolpcih podano število območij NATURA 2000 vrste pSCI¹² in pSPA¹³, pri katerih določevanju in podrobnem opredeljevanju so ključno sodelovale posamezne območne enote Zavoda, v tretjem številu izdelanih komunikacijskih načrtov, v zadnjih dveh pa število udeležencev na usposabljanjih za NATURO 2000 in število izvedenih komunikacij NATURE 2000 deležnikom. Dodana je tudi vrstica, v kateri so preštete navedene aktivnosti za osrednjo enoto.

¹¹ Delavec od sredine novembra 2003 ni več zaposlen na Zavodu.

¹² Predlogi območij po Direktivi o habitatih.

¹³ Predlogi območij po Ptičji direktivi.

Tabela 3.8. Pregled opravljenega dela za projekt NATURA 2000.

Enota	Območja pSCI	Območja pSPA	Priprava komunikacijskih načrtov	Usposabljanje delavcev za projekt NATURA	Predstavitve NATURE deležnikom
CE	0	3	1	8	26
KR	0	4	2	6	12
LJ	2	8	3	20	15
MB	33	8	7	19	15
NG	3	9	5	5	16
NM	33	3	2	13	9
PI	7	3	3	9	4
OsrE	196	22	0	5	1
Vsota	274	60	23	85	98

Opomba: Vsota območij pSCI in pSPA v zadnji vrstici tabele ni enaka dejanskemu številu teh območij za celotno Slovenijo, ampak so nekatera območja lahko večkrat šteta, kar je posledica načina zbiranja podatkov o opravljenem delu, tj. po območnih enotah. Večkratno štetje je lahko posledica enega od naslednjih razlogov: območje leži na meji dveh ali več območnih enot, strokovnjaki (za posamezne vrste) neke enote so sodelovali pri pripravi območij na ozemlju druge enote, pri pripravi območja je sodelovala tudi Osrednja enota.

Večina delavcev Zavoda, vključenih v projekt NATURA 2000, je sodelovala na izobraževalnih delavnicah za komuniciranje NATURE deležnikom (10. 4. 2003, 17. 4. 2003, 9. 5. 2003, 19. 11. 2003), na celodnevni predstavitvi stanja projekta NATURA 2000 (ARSO, 14. 1. 2003) na predstavitvi območij SPA 10. 3. 2003, na predstavitvi avstrijskih izkušenj pri projektu NATURA 2000 (»twinning«), 2. 4. 2003 ter na delovnem srečanju »Načrti za 3. komunikacijski krog«, 26. 11. 2003. Delavci Zavoda, ki so bili od ministra imenovani v projektno skupino I, so se udeleževali rednih tedenskih sestankov skupine. Predstavniki vseh Območnih enot Zavoda (predvsem komunikatorji) so se udeležili enodnevne ekskurzije v Triglavski narodni park (september 2003, organizacija: MOPE).

Območna enota Celje.

Izvedli smo preverjanje meja treh območij pSPA: Kamniško Savinjske Alpe z vzhodnimi Karavankami, Ostenja Posavskega hribovja in Pohorje.

Pripravili smo komunikacijski načrt za območje Boč in v zvezi z njim opravili individualne konzultacije glede pristopa (MOPE, ARSO, dr. Kline idr.).

Predstavitve NATURE deležnikom: občinam Šentjur, Sevnica, Šoštanj, MO Celje, Žalec, Slovenske Konjice, Luče, Solčava, Trbovlje, Zreče, Rogaška Slatina, Nazarje. NATURO 2000 smo predstavili Turistično olepševalnemu društvu Ponikva, Krajevni skupnosti Ponikva, Premogovniku Velenje, Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov - izpostava Šmarje pri Jelšah in izpostava Slovenska Bistrica, Kmetijsko gozdarskemu Zavodu Celje, Osnovni šoli Loče - Podružnična šola Jernej, Krajevni skupnosti Jernej, Muzeju lesarstva in gozdarstva v Nazarjah, Zvezi ribiških družin Maribor, upravljavcu Logarske doline – Logarska d.o.o., g. Lenarju, ARSO – območna pisarna za vode Maribor, deležnikom na območju pSCI Boč – rastišče velikonočnice in revirnim gozdarjem na območju Kamniško Savinjskih Alp in Vzhodnih Karavank ZGS OE Nazarje. Urednici Novega Tednika in Radia Celje smo NATURO 2000 predstavili na splošno.

Območna enota Kranj.

Preverjene in delno korigirane so bile meje območij pSPA na območju OE Kranj: Jelovica, Zelenci, Kamniško-Savinjske Alpe z Vzhodnimi Karavankami, Julijske Alpe.

Pripravljena sta bila komunikacijski načrt za območje Jelovice ter zloženka Jelovica.

Eden od zaposlenih¹⁴ je bil vključen v strokovno skupino za NATURO 2000, v komunikacijsko skupino pa sta vključena dva delavca območne enote. Sodelovali smo pri pripravi komunikacijskega načrta za Kamniško-Savinjske Alpe.

¹⁴ Sodelavka je bila ob koncu polletja premeščena na Osrednjo enoto.

Projekt NATURA 2000 in območje Jelovica sta bila predstavljena vsem županom oziroma predstavnikom občin, ki pokrivajo Jelovico (občine: Bohinj, Bled, Radovljica, Kranj in Železniki).

Organizirali smo ekskurzijo na Jelovico, katere so se udeležili predstavniki občin, agrarnih skupnosti, pašnih skupnosti, Lovski zveze Slovenije, Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov, Kmetijsko-gozdarske zbornice, Zavoda za gozdove (OE Kranj in OE Bled), MOPE in novinarji. Agenciji RS za okolje smo osebno poročali o izvajanju komunikacije ter pripravili pisno poročilo.

Območna enota Ljubljana.

Izvedeno je bilo preverjanje meja območij pSPA: Ljubljansko barje, Kočevsko, Kolpa, Krakovski gozd, Ostenja posavskega hribovja, Snežnik, Cerkiško jezero, Planinsko polje in izvedeni popravki meje pSCI Bloščica

Pripravili smo komunikacijske načrte za območja Strojanov breg, Bloščico in Ljubljansko barje.

Stekle so predstavitve NATURE 2000 na testnem območju Blato, (predstavitve občini in turističnemu društvu, kmetijski svetovalni službi in lokalnim gozdarjem) ter na Ljubljanskem barju (opravili smo predstavitve petim barjanskim občinam, sodelujemo pa tudi z Mestno občino Ljubljana). Na območju Bloščice smo NATURO 2000 predstavili županu Francu Ješelniku (dom Liseč) in gospe Milki Petrič (KGZS, kmetijsko svetovalna služba Cerknica) ter izvedli javno predstavitev za krajane.

Tri sodelavke so se udeležile ekskurzije v TNP.

Sodelovali smo se na delavnici za predstavitev NATURE 2000 gozdarjem ter se udeležili posvet Regionalni razvoj in varstvo narave.

Območna enota Maribor.

Izvedeno je bilo preverjanje meja 33 območij pSCI: Murska šuma, Julijske Alpe, Zahodne Karavanke, Radensko polje, Volčeka, Dolič, Nanoščica, Dolnja Bistrica, Topolovec, Hočko Pohorje, Raduše - Smrčun, Plešivčki mlin, Sele – Blatnik, Rački ribniki, Podvinci, Mura, Drava med Vičem in Mariborskim otokom, Šturmovci, Velovlek, Muriša, Petišovsko jezero, Petelinjek, Dravinja. Za vrste metuljev iz Direktive o habitatih je bilo zbranih 179 novih terenskih podatkov za namen določanja predlogov pSCI.

Sodelovali smo pri korekcijah meja pSPA glede na stanje v naravi in v elektronski verziji: Doli Slovenskih Goric, Dravinjska dolina, Pohorje, Vzhodni del Kamniško-Savinjskih Alp in Karavank, Goričko, Mura in Drava. V novembru smo sodelovali pri oblikovanju dveh novih pSPA območij in sicer Košenjak in Osrednje Slovenske Gorice.

Pripravili smo osnutke komunikacijskih načrtov za območja Murska šuma, Mura in vzhodne Karavanke in za ista območja opravili tudi delne predstavitve deležnikom.

Vsi delavci OE so vključeni v projekt NATURA in so se udeležili različnih oblik usposabljanja. Tako sta se dva delavca, koordinatorja za področje metuljev in kačjih pastirjev, usposabljala predvsem na področju priprave predlogov posebnih varstvenih območij, vsi pa so bili vključeni tudi v komunikacijski del izobraževanja in v delovne skupine za pripravo komunikacijskih načrtov po posameznih območjih.

Opravili smo šest delnih predstavitev območij NATURA 2000, in sicer za Pohorje (razstava v informacijskem centru naravne in kulturne dediščine Bolfenk z naslovom »Evropsko pomembna narava Pohorja«), Vzhodne Karavanke na dveh dogodkih v KP Topla, Mura v sklopu prireditve Mura – naša reka, priprava komunikacijskega načrta za Mursko šumo in Dravo ter dvakrat v okviru predavanj na Slovenskem odonatološkem društvu, Entomološkem društvu v Ljubljani in gozdarskem društvu v Slovenj Gradcu.

Delne predstavitve, ki niso vštete v tabeli, smo opravili tudi udeležencem štirih mladinskih raziskovalnih taborov.

Območna enota Nova Gorica.

Opravili smo preverjanje mej predlaganih območij pSPA (9) in nekaterih območij pSCI (3).

Izdelali smo komunikacijske načrte in zloženke za območja pSPA: Nanoščica, Južni obronki Trnovskega gozda in Nanos, Kobariški Stol-Planja. Izdelali smo tudi predloge komunikacijskih načrtov in zgibank za območje Banjšic in Dolino Reke.

Po komunikacijskih načrtih so bile opravljene do sedaj predvidene aktivnosti za območja:

- Nanoščica (štiri predstavitve deležnikom: občina Postojna (sestanek z županom, širša predstavitve vsem deležnikom: (pristojne krajevne skupnosti, strokovne službe, občina Postojna) s terenskim ogledom; članek; radijska oddaja).

- Južni obronki Trnovskega gozda in Nanosa (pet predstavitev deležnikom: ZGS OE Tolmin, javna obravnava v okviru javne razgrnitve za gozdnogospodarski načrt GGE Trnovo, ZGS Krajevna enota Gorica, Kmetijska svetovalna služba Nova Gorica, Kmetijska svetovalna služba Ajdovščina).

- Stol in Planja (tri predstavitve deležnikom: Občina Bovec-sestaneček z županom, Občina Kobarid – sestaneček z županom, Razvojno društvo Breginjski kot – sestaneček s predsednikom).

Projekt NATURA 2000 smo predstavili tudi novinarjem (pogovor z novinarko Primorskih novic).

S projektom NATURA 2000 seznanjamo različne deležnike tudi priložnostno kot npr. na svetih ZGS OE Tolmin, Sežana, Postojna, na sestankih s strokovnimi službami, občinami in drugimi.

Območna enota Novo mesto.

Izvedeno je bilo preverjanje mej za območja SPA: Kočevsko – Kolpa, Krakovski gozd – Šentjernejsko polje in Dobrava – Jovsi. Vključevali smo se tudi v preverjanje mej nekaterih pSCI območij: Lahinja, Kolpa, Krka, Dobljčica, Jelševnik, Podturnščica.

V komunikacijski skupini smo bili štirje zaposleni, ki smo se vključevali v izobraževanje komunikatorjev. Izdelali smo komunikacijska načrta za območja Dobrava – Jovsi in Lahinja, zaključujeta pa se tudi načrta za Dobljčico in rumeni sleč. Za območji Dobrava – Jovsi in Lahinja sta bili izdelani promocijski zloženci. V sodelovanju s člani komunikacijske skupine je bilo izvedenih več predstavitev NATURE 2000 deležnikom. Dobrava - Jovsi: javna predstavitev za predstavnike društev, svet KS, župana, ZGS, medije; Krakovski gozd – Šentjernejsko polje: za predstavnike KGZ; Lahinja: županu, občinskemu svetu ter javna predstavitev vseh območij NATURA 2000 v občini Črnomelj vsem nevladnim organizacijam.

Andrej Hudoklin je kot član skupine I projekta NATURA 2000 sodeloval pri več nalogah: ekološke zahteve za kvalifikacijske vrste ptic, netopirjev in želve sklednice; preverjanju ekoloških zahtev za gozdne vrste ptic z gozdarji iz komunikacijske skupine; usklajevanju mej SPA območij s predstavniki območnih enot Zavoda ter z DOPPS¹⁵; izdelal je zaključni sloj pSCI za vse vrste netopirjev, močvirsko sklednico *Emys orbicularis* (JV Slovenija), hrošča drobnovratnika *Leptodirus hochenwartii*, človeško ribico *Proteus anguinus* in podzemске vrste ter končni sloj pSCI za JV Slovenijo za predlog območij faze B. Izvedenih je bilo tudi več usklajevanj na problematičnih območjih za posamezne vrste (Ajdovska jama pri Nemški vasi, Rihenberg, Osapska jama).

Območna enota Piran.

Izvedeno je bilo preverjanje meja vseh šestih območij pSCI (travniki pozejdonke, Strunjanske soline s Stjužo, Sv. Nikolaj, Sečoveljske soline, Škocjanski zatok in Stena – Sv. Štefan) ter treh območij pSPA (Kraški rob, Škocjanski zatok, Sečoveljske soline).

Pripravljeni so bili trije komunikacijski načrti (Travniki pozejdonke, Strunjanske soline, Sv. Nikolaj) in za vsa tri območja tudi zgibanke. Zgibanka o pozejdonki je od konca septembra na voljo na spletni strani NATURE 2000 (MOPE).

Izvedene so bile štiri predstavitve NATURE 2000 deležnikom (Izola – županja in vodja urada za prostor, tiskovna konferenca v Žusterni, Koper – župan in vodja urada za prostor, KS Ankarani). Ob navedenih predstavitev je bilo o pomenu travnikov pozejdonke organizirano predavanje ter postavljena razstava.

Osrednja enota.

Na osrednji enoti je potekalo usklajevanje meja vseh območij pSPA. Tu se vodi geografska podatkovna plast območij pSPA. V času združevanja strokovnih podlag - digitalnih območij pSCI, ki se je v oktobru 2003 odvijalo na Osrednji enoti Zavoda, se je tu vodila evidenca trenutno veljavnega združenega sloja območij pSCI, od tedaj naprej pa se vodi evidenca trenutno veljavnih digitalnih podatkov območij pSCI in pSPA.

V programskem okolju GIS je bilo za potrebe projekta NATURA 2000 izvedenih več analiz v zvezi z območji pSPA in območji pSCI.

Zbrani ter časovno ovrednoteni so bili do jeseni pripravljene komunikacijski načrti ter iz njih izvedena ocena o povprečno porabljemem času za izdelavo komunikacijskega načrta za eno območje NATURA 2000.

Sodelavka je aktivno sodelovala v pripravi septembske ekskurzije v Triglavski narodni park. Ista sodelavka je pripravila ekološke zahteve za ribe, rake in mehkužce; izvedla vsebinsko pripravo razpisanih projektnih nalog za ribe in rake ter za mehkužce in koordinirala izvajanje priprave obeh projektnih nalog z izvajalci. Izveden je bil pregled baze podatkov in digitalnih kart območij pSCI za: ribe, rake desetonožce, piškurja (180) in mehkužce (16) utemeljenih v okviru izvedenih projektnih nalog.

Sodelavec se je seznanil z obliko in vsebino obrazca »Standard Data Form«, preko katerega se Evropski komisiji posreduje podatke o območjih NATURA 2000 in se udeležil delavnice »Seminar on technical preparations of the NATURA 2000 network« v Bruslju (28. – 30. 10. 2003).

V Osrednji enoti je vzpostavljen arhiv izvedenih projektnih nalog v okviru projekta NATURA 2000.

¹⁵ Društvo za opazovanje in preučevanje ptic.

3.5 Naravne vrednote

Baza naravnih vrednot (NV) je ena od ključnih podatkovnih zbirk, ki jih po ZON-u predvidoma vodi in vzdržuje Zavod RS za varstvo narave. Naravne vrednote predstavljajo posebej vredne, izjemne in edinstvene dele žive in nežive narave, ki jih kot družba želimo varovati in ohraniti za zanamce. Po sedanji evidenci je v Sloveniji okrog 7000 naravnih vrednot. Pred vzpostavitvijo Osrednje enote Zavoda je koordinacijo zbiranja območnih evidenc naravnih vrednot prevzel ARSO, kateremu so podatke o naravnih vrednotah na svojem območju posredovale območne enote Zavoda. Za potrebe izdaje ustreznih predpisov na nivoju Slovenije (MOPE) se namreč na ARSO pripravlja enotna državna evidenca naravnih vrednot, ki naj bi bila dokončana v prvi polovici leta 2003 ter predana Zavodu.

V letu 2003 so nekatere¹⁶ Območne enote dopolnjevale podatke o naravnih vrednotah na svojih območjih in podatke posredovale koordinatorju na ARSO, druge so v skladu z običajno dinamiko pregledovale stanje evidentiranih naravnih vrednot in zbirale predloge novih naravnih vrednot. V sledeči tabeli je v prvih treh stolpcih navedeno število terenskih ogledov (gl. naslove stolpcev), v zadnjih dveh pa ocenjeno število vnosov podatkov v bazo¹⁷.

Tabela 3.9. Pregled opravljenih ogledov območij naravnih vrednot in dopolnjevanja baz, vezanih na naravne vrednote.

Enota	Evidentiranje in vrednotenje delov narave	Redno spremljanje stanja NV	Spremljanje stanja NV (zaradi posegov)	Dopolnjevanje baze NV	Dopolnjevanje baze podatkov o pričakovanih NV
CE	22	82	32	70	6
KR	10	24	28	0	0
LJ	322	165	38	840	4
MB	33	55	42	1641	5
NG	7	29	42	180	6
NM	29	65	39	46	3
PI	1	20	19	4	0
Vsota	424	440	240	2781	24

Opisi oz. pojasnila k številkam, navedenimi v tabeli, so v nadaljevanju podani bodisi na nivoju občine, tj. našteje so občine, na ozemlju katerih se nahajajo obravnavane naravne vrednote, bodisi so našteje pomembnejše naravne vrednote, ki so bile predmet aktivnosti.

Območna enota Celje.

Evidentiranje in vrednotenje delov narave: več ogledov na območju občin Šmartno ob Paki, Dobrna in Vojnik, vodotoki (Krumpah s pritoki, Žep, Ivanjski graben, Flunderski graben, Rjavčev graben), Kamenškov hrast, Log – nahajališče peščenjaka ter drevesne NV v občini Šoštanj, izmera dreves na območju GE Marija reka.

Redno spremljanje stanja NV: skupno 82 ogledov na več lokacijah - območja občin: Šmartno ob Paki, Šentjur, Sevnica, Dobrna, Bistrica ob Sotli, Gornji Grad in Zreče. Lokacije in območja: Boštanj, Lovrenc, Vrhek, dolina Sevnice; vodotoki: Gračnica, Krumpah s pritoki, izvir Bistrice, Žep, Ivanjski graben, Flunderski graben in Rjavčev graben; Kamenškov hrast, Log – nahajališče peščenjaka, bodika v Šentjanžu nad Štorami, Glija jama, Podgrajska jama, Podgrajska lipa, Orlova peč, Dobrovlje.

¹⁶ Projekt sestavljanja enotne evidence se je začel jeseni 2002, pri čemer so območne enote Zavoda svoje podatke o naravnih vrednotah posredovale zaporedno, zato so nekatere Območne enote glavnino svojega dela na tem področju opravile že v letu 2002.

¹⁷ Število naravnih vrednot, za katere je bil popravljen vsaj en podatek v bazi.

Spremljanje stanja NV zaradi posegov: med pomembnejšimi lokacijami so Strmec nad Dobrno, Zdraviliški park Dobrna, Nazarje (lipa), dolina Sevnične, Votla peč, Slivniško jezero, soteska Zelenjak, KP Logarska dolina (5x), Mestinje, ribniki Petelinjek (2x), Ličenca, Volčke, vodotoki Gračnica, Savinja, Sava in Mirna, pečine Pečje, Kislá voda v Solčavi, Škalske ugreznine, Kum, Ponikva pri Žalcu, trasa daljnovoda Trbovlje – Potoška vas, Boštanj – rastišče rumenega sleča.

Dopolnjevanje baze NV: občine Bistrica ob Sotli, Vojnik, Dobrna, Gornji Grad, Solčava in Ljubno ob Savinji.

Dopolnjevanje baze podatkov o pričakovanih NV: Smrekovška serija, med Sotlo in Donačko goro.

Območna enota Kranj.

Evidentiranje in vrednotenje delov narave: območje opuščene glinokopa v Stražišču pri Kranju, Pokljuka - nahajališča rud, Viševnik - nahajališče fosilov, Ajdna, Menina planina (del), jama v kamnolomu lehnjaka na Jezerskem, Planina pod Golico (nova nahajališča železove rude), Palovče - kamnolom okrasnega kamna, Šmidol – povirni del doline.

Redno spremljanje stanja NV: kamnolom v Pečah, gramoznica Bistrica, kamnolom Peračica, jezerska kreda Ukanc, Dovžanova soteska (GZL – nova razgledna pot), narcisni travniki (Jesenice, Begunjščica), Nakelska Sava, Pšata pri Dragomlju, drevesa v Voklem in Vogljah, Brezno pri Zgornjih Kosezah, Javorniški potok, Gobavica, drevesa v Mengšu, kostanji v Hudem, Tržiška Bistrica pri Retnjah, Ahačičeva mlaka, podor pri Matizovcu, drevesne naravne vrednote v Kamniku.

Spremljanje stanja NV zaradi posegov: Dovžanova soteska, sanacija Turške in Glavarjeve lipa v Komendi, izvedli smo nadzor ob gradnji kanalizacije Ihan, pregledali drevesa (Tržič, Kranj, Jezersko, Žirovnica, Kamnik), Babja jama.

Naravne vrednote smo pregledovali tudi priložnostno ob pripravi strokovnih mnenj za ARSO: npr. Majdičev otok (gradnja trgovskega kompleksa), lipa v Lomu, razni infrastrukturni vodi, gradnja gozdne ceste v Martuljku,

Pripravljeno je bilo dopolnilno strokovno mnenje na predlog razvrstitve NV na državni in lokalni pomen glede pobud in pripomb občin (potreben terenski ogled naravnih vrednot v Šenčurju, Lukovica).

Pripravljena je bila primerjalna preglednica med evidenco naravne dediščine (Območna enota ZRSVN Kranj) in evidenco NV (ARSO).

Območna enota Ljubljana.

Evidentiranje in vrednotenje delov narave: Poljanska dolina - 45, Bloke - 14, Gorenja vas - 31, Osilnica - 45, Polhov Gradec - 11, 116 drevesnih naravnih vrednot v občini: Bloke, Loška dolina, Loški Potok, Cerknica, 19 naravnih vrednot v občini Ig, 41 naravnih vrednot v občini Zagorje.

Redno spremljanje stanja NV: 36 objektov na območjih občin Gorenja vas – Poljane in Bloke, na Bohorju, Radenskem polju, v Mišji dolini, 36 v občini Ig, 33 na Planinskem polju, 54 v občinah Bloke, Loška dolina, Loški potok in Cerknica, 6 v Zagorju.

Spremljanje stanja NV zaradi posegov: posegi na drevesih - 10, nasipavanje na Ljubljanskem barju - 5, Podpeška jama, Veliki Obrh, Radensko polje, Bloško jezero, izvir Vir pri Stični, slap in potok Nežica-1, posegi v industrijski coni Grosuplje - 2, Cerkniško jezero - 3, naravovarstveni nadzor pri izdelavi nadomestnega habitata v Borovnici, pregled stanja dveh mokrišč v Dolenji Dobravi pri Gorenji vasi ter potoka Brebovščice v zvezi z nameravano izgradnjo kanalizacije, Sava pri Litiji- rekonstrukcija ceste, Kostanjevica - sanacija belega gabra, Ljubljansko barje - izsekavanje jelše, Cerknica - sanacija pregrade na Cerkniškem polju - 2, Ajdovska jama - 2, Podgoriška gmajna - 2.

Dopolnjevanje baze NV: je obsegalo popraviljanje in vrisovanje območij ter dopolnjevanje podatkov o točkovnih objektih za osnovno evidenco naravnih vrednot (cca. 569), v zadnjem četrtletju pa 36 naravnih vrednot v občinah Krško, Osilnica, Kočevje, Cerknica, 178 v občinah Loški Potok, Loška dolina, Bloke, Cerknica, 19 v občini Ig, 11 v občini Zagorje.

Dopolnjevanje baze podatkov o pričakovanih NV: Hrastnik, Mamolj – Polšniški hrib, Litija – širše območje, Ortnek pri Ribnici.

Območna enota Maribor.

Evidentiranje in vrednotenje delov narave: občina Lenart, Mura, občina Slovenj Gradec, občina Slovenska Bistrica, občina Črna na Koroškem, občina Duplek, Lendava, občina Ormož, Črenšovsko joušje, Trimlini-gozd

Redno spremljanje stanja NV: oina Lendava, občina Slovenska Bistrica, občina Trnovska vas, Ledavsko jezero, Belinovec-pragozd, Donačka gora - pragozd, Vurberk - grajski park, Vumpah - jelšev log in rastišče sibirske perunike, občina Duplek, Švajgerjeva lipa, Čadram – lipa, Občina Selnica ob Dravi, Golečanova lipa – Hošnica, občina Mislinja, občina Radlje ob Dravi, občina Ruše, Petrov vrh, občina Grad, občina Muta, občina Ravne na Koroškem, občina Vuzenica.

Spremljanje stanja NV zaradi posegov: občina Sl. Bistrica (obrezovanje drevoreda pri gradu v Zg. Polskavi), občina Hoče-Slivnica (drevesa pri gradu v Slivnici; divja kostanja v Sp. Hočah), občina Oplotnica: (Zimrajhova lipa- odstranitev, Lipa pri župnišču), občina Duplek (divji kostanj pri gradu Vurberk), Zgornja Polskava – gabrov drevored, Kotlje - lipi pri pokopališču, Kogovnikove lipe – Ravne, Hartmanova lipa - Ravne, Strojna – lipe pri cerkvi Sv. Duha, Solarjeva smreka – Ribnica na Pohorju, Radvanje – platana pri gradu, jama pod Herkovimi pečmi, lipe pri cerkvi sv. Urha, NV Drava – struga, zavarovana drevesa v obč. Ptuj, obč. Gorišnica, obč. Žetale, gramoznica Lakoš, potok Črnc, mokrotni travnik v Ivanjkovcih, Miklavž – izviri in ribniki, Mežica – trznica, drevored, Štalekarjev vrh – zahodni krak smučišča, Šmartno pri Slovenj Gradcu – lipa, Ravne – Hartmanova lipa.

Dopolnjevanje baze NV: v začetku leta 2003 smo sistematično obnovili in dopolnili podatkovno zbirko vseh naravnih vrednot na delovnem območju Območne enote. Dodali smo tudi oznake glede dostopnosti podatkov javnosti ter podatke o zavarovanju (občinski odloki). V posameznih primerih smo opravili tudi terensko preverjanje stanja: Janškovo pečovje, Štenge – paleokraški vršaj, Ščavnica – zgornji tok, Orlovščak - mrtvica, Drava – reka, Grad – mlaka, Bricnikov potok, Suhi potok, Radeljski potok, Vuhreščica, Spodnja Orlica – slap, Mučka Bistrica – nahajališče mineralov in rastišče endemične flore, Janškov graben – slap, Jenina – potok, Ježevec, Reka, Suhadolnica – potok, Selčnica, Radušnica, Potočnikov potok, Petelinjek – ribniki (Celje), Ličenca - dolina (Maribor, Celje), Ličenca - potok (Maribor, Celje).

Dopolnjevanje baze podatkov o pričakovanih NV: Dvorjane - gozd, Kamenščak - rastišče breka, Brezovec - rastišče tis, Ivanjski vrh - smreka, Vekov rumeni dren.

Območna enota Nova Gorica.

Evidentiranje in vrednotenje delov narave: nova območja geoloških naravnih vrednot (nahajališča fosilov) so bila evidentirana v občinah Brda in Ajdovščina. Evidentirani so bili nekateri naravni pojavi v občini Cerkno.

Redno spremljanje stanja naravnih vrednot: je bilo izvedeno na več lokacijah v občinah: Brda, Ilirska Bistrica, Ajdovščina, Cerkno, Nova Gorica, Herpelje Kozina, Idrija in sicer pretežno na geoloških in geomorfoloških naravnih vrednotah. Natančnejši pregledi stanja so bili izvedeni na območju fosilnih rib v Škrbini (občina Komen), jamskih vhodih na Krasu, izvirih Vipave, delih reke Kneže, Soče pri Solkanu in Vipave.

Spremljanje stanja NV zaradi posegov: na več lokacijah v vseh občinah, ki jih pokriva OE Nova Gorica. Obsežnejši pregledi so bili izvedeni na: rekah Knežci, Vipavi, Kanomljici, Trebušici (zaradi gradnje mostu čez Trebušico pri Kljukcu in pri izvajanju gradbenih posegov v strugi je bilo izvajano spremljanje stanja 1 - 2 krat tedensko), dolini Klavžarice (Ovčjakarice), Pečini na Zabačnem hribu.

Dopolnjevanje baze NV: popravljane poligonov in točk za naravne vrednote v občinah Brda, Ilirska Bistrica, Nova Gorica ter načrtno v občini Postojna in Idrija. Najobsežnejše delo v zvezi s tem je bilo opravljeno pri vrisovanju za reki Reka (Velika voda) in Nadiža. V sodelovanju z ARSO so bili izvedeni popravki oznak naravnih vrednot na območju naše OE ter vneseni predlogi občin.

Dopolnjevanje baze podatkov o pričakovanih NV: določali in vrisovali so se poligoni območij pričakovanih naravnih vrednot (geoloških in geomorfoloških): Kras, Idrijska prelomna cona, Goriška Brda, Visoki kras, Matarsko podolje, Vremski Britof – Podgraje (flišni rob).

Sodelovali smo pri pripravi Programa rabe naravne vrednote za Postojnski in Predjamski jamski sistem, ki je sestavni del koncesijske pogodbe za obe naravni vrednoti.

Območna enota Novo mesto.

Evidentiranje in vrednotenje delov narave: več ogledov na območju občine Mirna Peč, Brežice in GGE Soteska, Poljane in Brezova reber (Drenje – brest, Veliki Studenec – jelka, Dolenje Medvedje Selo, Bojanja Vas – Vušivka, Črna lica – mokovec, Hmeljičič – sadovnjak, Veliki Studenec – jelka, Gorenje Radulje – Črni potok, Veliki studenec, Sajovec, Mali studenec, Pri seniku – bodika, Miklavž – lipe, Mali studenec – bodika, Bistrica, Miklavž – košenica, Škoreča jama, Prapreče – lehnjakovi pragovi, Dolgi Studenec, Podstenice – tisa, Najnarski studenec, Zelena gorica – jelka, Čuden javor, Čuden javor, Jelenica – javor, Rog – bodika, Najner – smreka, Jazbec – smreka, Jurcentova cesta – tisa).

Redno spremljanje stanja NV: ob izdelavi naravovarstvenih smernic za spremembe plana občine Mirna Peč in Brežice ter smernic za GGN Brezova reber, Soteska in Poljane smo preverili stanje posameznih naravnih vrednot in pri večini s pomočjo GPS določili nove koordinate.

Spremljanje stanja NV zaradi posegov: v občinah Novo mesto, Brežice, Črnomelj, Metlika, Semič, Šentjernej, Škocjan, Žužemberk. Med pomembnejšimi lokacijami so: Kočevski rog, Pendirejevka, gorjanske košenice, mrtvica Prilipe, bobrišče ob Radulji, bobrišče ob Dobljici, Jelševnik, lehnjakovi prahovi v Žužemberku, izvir Krupe, fosilno najdišče Vajndol, gnezda štokelj, lipa na Trški gori, hrast Gregovci, Jovsi, Dobrava, lipa v Gor. Vrhpolju, Luknja, Zijalo, Minutnik, Gospodična, Pragozd Gorjanci.

Dopolnjevanje baze NV: občine: Novo mesto, Brežice, Črnomelj, Metlika, Semič, Šentjernej, Škocjan, Žužemberk. Pomembnejše dopolnitve: Brusnice – rastišče rumenega sleča, Mokrice – grajski park, Pečka – pragozd, Trdinov vrh – pragozd, Divji potok – soteska pri Čemošnjicah, Gorjansko jezero, Ruperč vrh – sekvoja, Jama na Grohotih, Zijalo – izvir Temenice, Žužemberk – grajska lipa, Boč, Jezero – izvir Dobljčice, Obršec – izvir Obršca, Dečinski studenec.

Območna enota Piran.

Evidentiranje in vrednotenje delov narave: kostanji pri Žrnjovcu.

Redno spremljanje stanja naravnih vrednot: v občini Piran in Izola predvsem območje Strunjana (klif, Stjuža), v občini Koper pa Debeli Rtič, Škocjanski zatok ter koprsko zaledje. Slednje pretežno zaradi aktivnosti v zvezi z obnavljanjem kalov.

Spremljanje stanja naravnih vrednot zaradi posegov: porečje Dragonje, Kraški rob, Ankaran. V okviru izvajanja akcij obnove pučev je bil opravljen ogled sedmih naravnih vrednot. Za potrebe priprave predlogov ureditve prostorov za piknik ob Dragonji, je bilo trikrat spremljano stanje reke in območja ob reki in pritokih. V okviru sodelovanja s študentsko brigado je bil opravljen ogled in vrednotenje štirih kalov.

Dopolnjevanje baze NV: rastišče pozejdonke – dva ogleda in sicer v zvezi s preverbo rezultatov posnetkov aerofoto in v zvezi z opravljeno označitvijo spodnjega roba travnika.

3.6 Splošno spremljanje stanja ohranjenosti narave

Pod spremljanje stanja ohranjenosti narave sodijo terenski ogledi stanja ter evidentiranje rezultatov ogledov.

Zaradi prednostnih nalog, povezanih s projektom NATURA 2000 ter izdelavo naravovarstvenih smernic, *sistematično* spremljanje stanja narave v letu 2003 večinoma ni bilo izvajano. Rezultati poskusnega pilotnega beleženja porabe delovnega časa kažejo, da je bilo od meseca septembra do konca leta 2003 v povprečju tej dejavnosti namenjenega komaj 2% delovnega časa zaposlenih na Zavodu. Občasno spremljanje stanja se je še največ izvajalo v okviru terenskih ogledov pri reševanju prejetih vlog v zvezi s posegi v naravo.

Tabela 3.10. Pregled opravljenih ogledov območij v zvezi s spremljanjem stanja ohranjenosti narave.

Enota	Spremljanje stanja narave	Spremljanje stanja narave zaradi posegov	Prijava inšpekcijam
CE	82	33	0
KR	18	16	4
LJ	541	39	4
MB	59	53	3
NG	60	107	19
NM	42	52	4
PI	12	10	2
Vsota	814	310	36

Območna enota Celje.

Spremljanje stanja narave: opravili smo večje število ogledov na celotnem območju pristojnosti Območne enote Celje, večji del v zavarovanem območju Kozjanskega regijskega parka, območje občin Zreč in Dobrna. Spremljanje in preverjanje 6 območij EPO (Petelinjek, Vrbje, Volčkeke).

Spremljanje stanja narave zaradi posegov: opravili smo 33 ogledov, med najpomembnejšimi Blagovna – ribniki, Boletina - velikonočnica, ribniki Petelinjek, Glija jama, dolina Lahomnice in Gračnice.

Območna enota Kranj

Spremljanje stanja narave: pregledali smo del območja EPO sotočje Save Bohinjske in Dolinke (Povirje v Lisicah), EPO Zelenci, del EPO Karavanke (Jelendol, Zelenica, Begunjščica), Menina planina, sotočje Save in Tržiške Bistrice.

Spremljanje stanja zaradi posegov: spremljali smo gradnjo male hidroelektrarne Jezernica na Jezerskem, pregledali opuščen glinokop v Stražišču pri Kranju, gramoznico Bistrica, kanjon Kokra, Povirje v Lisicah, mokrišče Ukanc, Bobovek.

Prijava inšpekcijam: inšpekcijam smo prijavili štiri nedovoljene posege, z inšpektorji za okolje in prostor smo si ogledali lokacije nedovoljenih posegov.

Območna enota Ljubljana

Spremljanje stanja narave: večkrat smo kontrolirali stanje na več lokacijah na Ljubljanskem barju ter na obrežju Krke. Pregledani so bili objekti na območjih: Poljanska dolina, Občina Bloke, Gorenja vas, Osilnica, Polhov Gradec, Zagorje, MOL, Krško, Borovnica, Radenskem polju, v Mišji dolini, Občina Ig, Planinsko polje, v občinah Bloke, Loška dolina, Loški potok in Cerknica, Zagorje.

Spremljanje stanja zaradi posegov: posegi na drevesih, nasipavanje na Ljubljanskem barju, Podpeška jama, Veliki Obrh, Radensko polje, Bloško jezero, izvir - Vir pri Stični, slap in potok Nežica, posegi v industrijski coni Grosuplje, Cerknisko jezero, naravovarstveni nadzor pri izdelavi nadomestnega habitata v Borovnici, pregled stanja dveh mokrišč v Dolenji Dobravi pri Gorenji vasi ter potoka Brebovščice v zvezi z nameravano izgradnjo kanalizacije, Sava pri Litiji - rekonstrukcija ceste, Kostanjevica - sanacija belega gabra, Ljubljansko barje - izsekavanje jelše, Cerknica - sanacija pregrade na Cerkniskem polju, Ajdovska jama, Podgoriška gmajna.

Območna enota Maribor.

Spremljanje stanja narave: Ščavnica pri Tothovem Mlinu, Osankarica, Ribnica na Pohorju, območje Zahodnega Goričkega, območje Dolinskega, območje občine Duplek, območje občine Slovenska Bistrica, območje občine Murska Sobota, območje občine Gorišnica, območje občine Žetale, območje občine Majšperk, Ovčarjevo, Radeljski kras, Park Viltuš, Radlje – plitvina v Tilkovem zalivu, gramoznica Hoče, spremljanje stanja mokrišč na Goričkem, prekmurju in Prlekiji. Dodatno smo dokumentirali stanje narave v gozdnih rezervatih Črno jezeri in Šumik na Pohorju.

Spremljanje stanja narave zaradi posegov: nadzor gradbišča avtocesta Vučja vas – Beltinci, nadzor na Dravi – Zrkovci - Dogoše, KP Štatemberg – proga za motokros, občina Slovenska Bistrica: (obrezovanje drevoreda pri dvorcu v Polskavi), občina Hoče-Slivnica: (drevesa pri gradu v Slivnici; divja kostanja v Spodnjih Hočah), občina Oplotnica: (Lipa pri župnišču, Zimrajhova lipa), občina Duplek (divji kostanj pri gradu Vurberk), gramoznica Prepolje, Pleterje in Lakoš, vodni zadrževalniki za umetno zasneževanje na zahodnem Pohorju: Ravnjakov vrh, Pungart, Kaštivnik.

Prijava inšpekcijam: nedovoljeni poseg na NV - platana na Ptuju, vožnja z motornimi sanmi na Lovrenških jezerih, Nedovoljeni posek NS Črešnjevca – lipa pri župnišču.

Območna enota Nova Gorica

Spremljanje stanja narave: obsežnejši pregledi so bili izvedeni v občinah Brda, Ilirska Bistrica, Ajdovščina, Cerkno, Nova Gorica.

Spremljanje stanja zaradi posegov: predvsem na območjih naravnih vrednot in zavarovanih območij. Pomembnejši pregledi stanja narave so bili opravljeni v Posočju (območja plazu Stovžje, usada v Koseču, podora v Tolminskih koritih), na območju reke Soče s pritoki, Nadiže, Trebušice, Mlak pri Vipavi ter Kanalskega vrha.

Prijava inšpekcijam: posegi na reki Soči, Nadiži, Sušču, Tolminki in Koritnici zaradi odvzemanja voda ter drugih posegov v strugo, obratovanje male hidroelektrarne Knežca ob nizki vodi, nedovoljeni posegi pred vhodom v jamo Pečina na Zabačnem hribu pri Šmarjah, Divaško jamo, jamo Petnjak, Postojnsko jamo, gradbeni posegi v gozdu Panovec ter na Mlakah.

Območna enota Novo mesto

Spremljanje stanja narave: predvsem na predvidenih območjih NATURE 2000 v občinah Črnomelj, Semič, Novo mesto, Brežice tern na lokacijah Jovsi, Krupa, Jelševnik, Lahinja, Dobljica.

Spremljanje stanja narave zaradi posegov: spremljanja stanja so se nanašali na načrtovane posege v prostor za katere smo izdelali strokovna mnenja, odzivali pa smo se tudi na različna opozorila občanov ob posegih v prostor. Največ terenskih intervencij so zahtevali nelegalni posegi v občinah: Črnomelj, Novo mesto, Šentjernej: Kočevski rog - poskusi eksplozivnega platiniranja kovin, širitev peskokopa Cerov Log, gradnja hleva na

Gospodični in staje na Rutah, poškodovanja bobrišča - udiranje obrežja, mrtvica Prilipe (razrast vodne solate, ogrožanje vodne favne.

Prijava inšpekcijam: črne gradnje na Kočevskem rogu, v KP Kolpa ter platiniranje kovin na Kočevskem rogu.

Območna enota Piran

Spremljanje stanja narave: ogled Osapske jame v zvezi z varstvom porodniške kolonije netopirjev, terenski ogledi kanala Sv. Jerneja, KP Sečoveljske soline.

Spremljanje stanja narave zaradi posegov: v Sv. Nikolaju je bil izveden ogled sredozemskega slanega travnika s predstavniki KS Ankaran, tudi zaradi predvidenega urejanja območja.

Prijava inšpekcijam: opravljen je bil ogled zaradi izvedbe vzletišča jadralnih padalcev na območju Kraškega roba, podana je bila tudi prijava inšpekcijski službi. V Krajinskem parku Strunjan je bil opravljen ogled zaradi nedovoljenega posega v naravo in podano mnenje inšpekcijski službi.

3.7 Priprava strokovnih podlag in druge dejavnosti, vezane na zavarovana območja

V tem poglavju so opisane aktivnosti na področju zavarovanih območij, priprava strokovnih podlag za zavarovanje ter opisana dva posebna projekta priprav strokovnih podlag za zavarovanje.

3.7.1 Zavarovana območja

Zakonska izhodišča za izvajanje nalog, povezanih z zavarovanimi območji, so navedena v ZON-u. Posamezne Območne enote Zavoda so na tem področju doslej opravile zlasti naloge, navedene v imenih stolpcev spodnje tabele.

Tabela 3.11. Pregled števila izvedenih spremljanj stanja zavarovanih območij ter sodelovanj pri pripravi upravljaljskih načrtov ter drugih sodelovanj z upravljavci zavarovanih območij.

Enota	Spremljanje stanja zavarovanega območja	Spremljanje stanja zavarovanega območja zaradi posegov	Sodelovanje pri pripravi upravljaljskega načrta	Sodelovanje z upravljavci
CE	13	24	0	7
KR	30	10	0	7
LJ	60	6	0	7
MB	40	16	2	0
NG	6	22	0	4
NM	10	7	1	2
PI	9	4	3	8
Vsota	168	89	6	35

V nadaljevanju uporabljene kratice pomenijo:

- NR ... naravni rezervat;
- KP ... krajinski park;
- pKP ... predlog krajinskega parka;
- RP ... regijski park;
- NZ ... naravna znamenitost;
- NS ... naravni spomenik.

Območna enota Celje.

Spremljanje stanja zavarovanega območja: KP Boč - Plešivec, KP Ponikovski kras, KP Logarska dolina, KP Robanov Kot, NR Ribnik Vrbje, Boletina, naravni spomeniki na območju Občine Ljubno, NS Donačka gora, NS Krvavica, NR rastišče tis Krvavica, KP Mrzlica, KP Kum, NS Ložnica.

Spremljanje stanja zavarovanega območja zaradi posegov: večkratna spremljanja v RP Kozjanski park, KP Logarska dolina, NS Savinja, KP Golte, KP Ponikovski kras, KP Kum. Opravljen je bil tudi ogled pKP Paški Kozjak.

Sodelovanje z upravljalci: z upravljavci zavarovanih območij Kozjanski park, Logarska dolina, Vrbje in Turistično olepševalnim društvom Ponikva (skrbnik), smo opravili usklajevanja glede posegov v posamezna območja, ki jih pokrivajo ter skupne terenske ogleda. Z omenjenimi upravljavci redno telefonsko komuniciramo. Usklajevanje v zvezi s posegi v Logarski dolini in v zvezi z ustanavljanjem Karavanško Kamniško Savinjskega regijskega parka (Logarska dolina d.o.o.)

Območna enota Kranj.

Spremljanje stanja zavarovanega območja: NR Zelenci, NS kanjon Kokre, NS Dovžanova soteska, Volčji hrib in Obla Gorica, barja na Pokljuki (Šijec, Veliko Blejsko barje) ob nedovoljenem posegu smo pregledali tudi NS Povirje v Lisicah in NS Bobovek, Babja jama.

Spremljanje stanja zavarovanega območja zaradi posegov: NS Bobovek, NS Dovžanova soteska, NS Povirje v Lisicah pri Bledu, NZ kanjon Kokre, NZ Lipa v Vogljah.

Sodelovanje z upravljalci: Redno sodelujemo s Triglavskim narodnim parkom, ki je edini upravljalec na našem območju in poskušamo v čim večji meri spremljati tudi njihovo delo in se skupaj udeležujemo terenskih ogledov.

V sodelovanju z OE Nova Gorica smo pripravili pet mnenj k zakonu o Triglavskem narodnem parku. Udeležili smo se usklajevalnega sestanka s predlagateljem zakona o TNP g. Vučkom in sestanka na isto temo s predstavniki nevladne organizacije. Predstavili smo stališča Zavoda o tej zadevi v Državnem svetu in se udeležili treh sej odborov Državnega zbora.

Nadaljevali smo z usklajevanjem problematike NZ Bobovek z lastniki, občino Kranj in Turističnim društvom.

OE Kranj uradno ni upravljavec nobenega zavarovanega območja, veliko časa pa vložijo v urejanje nekaterih zavarovanih območij, predvsem Dovžanove soteske (skupna priprava upravljavskega načrta z Občino Trzič, nova večjezična zloženka, udeležba na delavnici v Črni).

Območna enota Ljubljana.

Spremljanje stanja zavarovanega območja: NS Grajski grič, na Malem placu, na rastišču jarice na Bohorju, na Mirtoviškem potoku, Podpeško jamo, naravni rezervat Bičje, Grad Snežnik, Krajinski park Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib, naravne spomenike (dendrološka dediščina) v občini Bloke, Loška Dolina, Loški Potok, Zagorje.

Spremljanje stanja zavarovanega območja zaradi posegov: Podpeška jama, Krajinski park Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib, sanitarna sečnja v Rakovem Škocjanu.

Sodelovanje z upravljalci: Kozjanski regijski park.

Območna enota Maribor.

Spremljanje stanja zavarovanega območja: Mariborski otok, KP Drava, Mestni park Maribor, Rastišče narcis Veržej, KP Boč- Donačka gora, NR Črno jezero, KP Rački ribniki-Požeg, KP Štatenberg, KP Kamenščak-Hrastovec, KP Topla, NS Klopnovrška barja, NR Cigonca, NR Črno jezero, , NR Lovrenško – Ribniška jezera, NR Tavžič, NR Šumik, NR Gradišče, NR Plešič, NR Rogla, NR Štatenberško borovje, NR Škrabarca, NR Pohorski bataljon, NS Rački Ribniki, NS Mariborski otok, NR Rakovec,

Spremljanje stanja zavarovanega območja zaradi posegov: KP Mariborsko jezero - veslaški center, KP Drava vzdrževalna dela, visokovodni nasipi Vurberg – Duplek, Mestni park Maribor sušenje drevja, nadomestne saditve, KP Jeruzalemsko ormoške gorice - rekonstrukcija nizkonapetostnega omrežja TP Veličane, Ljutomer Sršenov log sanacija dreves, KP Štetemberg, gozdni rezervat Lovrenško - Ribniška jezera, Ravne – grajski park, NS Pekrska gorca, KP Topla, KP Boč, KP Drava – gradnja čistilne naprave, KP Jeruzalemsko Ormoške gorice.

Sodelovanje pri pripravi upravljavskega načrta: sodelovali smo pri pripravi strokovnih osnov načrta upravljanja za KP Goričko in KP Topla.

Območna enota Nova Gorica.

Spremljanje stanja zavarovanega območja: NS Soča, NS Nadiža, NS Kačna jama (vhodni del), NS Planinska jama, NS Dimnice, NS Rafutski park.

Spremljanje stanja zavarovanega območja zaradi posegov: večkratna spremljanja stanja NS Nadiže (pod Robičem in Podbelo), Soče (Čezsoški prodi, pod Kobaridom, pri Tolminu) in Tolminke. Spremljanje stanja NS

gozd Panovec, Postojnska jama, Predjama, Dimnice (vhodni del), Vilenica, Gustinčičeva jama, Divaška jama, jama Petnjak, Škocjanske jame, Divje jezero, Unška koliševka, NR Velika ledena jama v Paradani, TNP (območje med izviri v Studencih nad planino Slapnik in vasjo Krn, območje Vrsnika, Zadnjica-Kriški podi), KP Zgornja Idrijca, KP Južni in zahodni obronki Nanosa, začasno zavarovano območje Mlak, kjer smo pri gradnji HC Vipava- Razdrto izvajali redni naravovarstveni nadzor z usklajevalnimi sestanki.

Sodelovanje z upravljavci: V več primerih načrtovanih posegov smo sodelovali z upravljavci (TNP, Škocjanske jame) in koncesionarjem Postojnske jame.

Sodelovanje pri pripravi upravljalvskega načrta: Sodelovali smo pri pripravi programa rabe za Postojnski in Predjamski jamski sistem.

V sodelovanju z OE Kranj smo pripravili več mnenj k spremembi Zakona o Triglavskem narodnem parku.

Območna enota Novo mesto.

Spremljanje stanja zavarovanega območja: KP Lahinja, KP Kolpa, Regijski park Kozjansko, Reka Krupa, Reka Krka, Temenica, Jovsi, Luknja, Pragozd Pečke, Trdinov vrh.

Spremljanje stanja zaradi posegov: Nujčev hrast - Kozjanski park, KP Kolpa - gradnja jezov na reki, nedovoljeni posegi v parku, gradnja čistilne naprave...; Jovsi - izvedba učne mlake, izvedba koščeve poti; reka Krka- Posegi v bobrišče, gradnja ribogojnice; lipe na Trški gori- sanacijski posegi po udaru strele; reka Temenica- pot obhoda – izvedba; Krupa- nedovoljeni posegi v brežino.

Sodelovanje z upravljavci: z upravljavcem Kozjanskega parka smo sodelovali v primeru sanacijskih posegov na Nujčevem hrastu (obveščanje) in pripravi seznama za register naravnih vrednot. Z občino Črnomelj pa v okviru projekta označitve KP Lahinja.

Sodelovanje pri pripravi upravljalvskega načrta: KP Lahinja – sodelovanje s strokovnimi osnovami pri obnovi UN.

Območna enota Piran.

Spremljanje stanja zavarovanega območja: naravni rezervat Škocjanski zatok, KP Sečoveljske soline, NS Stjuža, NR Strunjan, NS Stena v dolini Dragonje, NS Debeli rtič, Dragonja, NS Rt Madona, NS Jezeri v Fiesi.

Spremljanje stanja zavarovanega območja zaradi posegov: Debeli rtič (postavljanje tabel, urejanje območja) in Škocjanski zatok (dela na razbremenilniku).

Sodelovanje pri pripravi upravljalvskega načrta: DOPPS – Naravni rezervat Škocjanski zatok in Soline d.d. – Krajinski park Sečoveljske soline.

Sodelovanje z upravljavci: Z upravljavci zavarovanih območij smo izvedli nekaj sestankov glede načrtovanih aktivnosti in posegov (Odbor za Škocjanski zatok, izdelava upravljalvskega načrta, izdelava smernic; KP Sečoveljske soline - v zvezi z zgibanko, upravljaljskim načrtom in postavitvijo označevalnih in informativnih tabel.) ter terenskih ogledov. V skromnem obsegu so se priložnostno nadaljevale aktivnosti v zvezi s pripravo predloga za sprejem vladnih uredb za morska in obalna zavarovana območja ter osnutkov slednjih.

3.7.2 Ukrepi varstva narave

Zavod RS za varstvo narave pripravlja strokovne podlage in izvaja ukrepe varstva naravnih vrednot v skladu z zakonom. V spodnji tabeli je podan pregled izdanih aktov po sklopih, ki so navedeni v naslovih stolpcev tabele.

Ukrepi pogodbenega varstva in skrbništva se ne izvajajo.

Tabela 3.12. Pregled števila izdelanih strokovnih podlag za izvajanje ukrepov varstva narave.

Enota	Zavarovanje in začasno zavarovanje	Pogodbeno varstvo	Skrbnišтво	Obnova delov narave
CE	2	0	0	0
KR	0	0	0	0
LJ	3	0	0	0
MB	1	0	0	0
NG	3	9	0	1
NM	1	0	0	0
PI	3	0	0	0
Vsota	13	9	0	1

Območna enota Celje.

Izdelali smo strokovne podlage za začasno zavarovanje območja ribnika Vrbje za naravni rezervat. Kot dopolnitev strokovnih podlag za začasno zavarovane drevesne naravne vrednote v MO¹⁸ Celje smo napisali »Program urejanja zavarovanih dendroloških naravnih spomenikov v Mestni občini Celje«.

Območna enota Kranj.

Na območju OE Kranj ni bil izdan noben akt o (začasnem) zavarovanju, čeprav je želja s strani občin veliko (predvsem za trajno zavarovanje), npr: reka Kokra, naravne vrednote v občini Preddvor, glinokop v Mengšu itd, ki pa trenutno ni izvedljivo. Precej strokovnih podlag je pripravljenih še iz preteklih let; z njimi čakamo na začetek postopka zavarovanja.

Območna enota Ljubljana.

Izdelane so strokovne podlage in predlog odloka za začasno zavarovanje gramoznice Reteče (poslano na občino Škofja Loka), utemeljitve in mnenja za podaljšanje začasnega zavarovanja na Mirtoviškem potoku (poslano na MOPE) ter strokovne podlage za podaljšanje Odloka o začasnem zavarovanju rastišča jarice na Bohorju (že v postopku na Občini Krško).

Območna enota Maribor.

Zavarovanje in začasno zavarovanje: izdelava strokovnih osnov za razglasitev KP Središče ob Dravi v občini Ormož.

Območna enota Nova Gorica.

V izdelavi so strokovne osnove za začasno zavarovanje več objektov geoloških in geomorfoloških naravnih vrednot (Dinozavrove stopinje, Eocenski flišni konglomerat, Raški prelom, Gustinčičeva jama in Vipolže – nahajališče fosilov).

Območna enota Novo mesto.

V okviru pripravniške naloge smo izdelali strokovne podlage za zavarovanje naravnega spomenika Jamnik (občina Metlika). Strokovne podlage bodo posredovane po sprejeti Uredbi vlade o razvrstitvi naravnih vrednot.

Območna enota Piran.

V sodelovanju z MOPE in DOPPS smo pripravljali vsebino *Pravilnika o prepovedi vznemirjanja živali zavarovanih vrst ptic v stenah na območju Kraškega roba*. Pripravili smo osnovo za podaljšanje odloka o začasnem zavarovanju reke Dragonje s pritoki. Slednji je podaljššan za eno leto, vendar pa je usoda varstvenih ukrepov na Dragonji zatem zelo negotova. V teku so tudi priprave za izdelavo strokovnih podlag za razglasitev krajinskega parka Kraški rob.

¹⁸ Mestna občina.

3.7.3 Posebni projekti priprav strokovnih predlogov za zavarovanje

V letu 2003 sta se odvijala dva večja projekta v zvezi z zavarovanjem območij, in sicer ustanavljanje krajinskega parka Goričko ter pilotni projekt Kras. Ker sta oba projekta ključnega pomena za naravovarstvo v Sloveniji, so vanju dejavno vključeni strokovnjaki Zavoda.

3.7.3.1 Sodelovanje in strokovna podpora pri ustanavljanju parka Goričko

Projekt ustanavljanja krajinskega parka Goričko s slovenski strani vodi MOPE/ARSO. S stani Zavoda pri projektu sodeluje Stanka Dešnik.

V letu 2003 je sodelovala z mednarodno projektno skupino, ki je bila izbrana za izvedbo projekta *Joint Nature Park Development, Pomurje Region*, financiranega s strani EU (*Service Contract for European Community External Aid No. SI-00.08.01*) in naše države. Sodelavka je vseskozi pomagala projektni skupini pri inventarizaciji območja bodočega parka in pripravi gradiva za javne obravnave, sodelovala je v različnih delovnih skupinah (15), ki so se oblikovale poleg projektne skupine (skupine so v delavnicah pripravile projektne predloge za nadaljevanje in izvedle tudi delovne ekskurzije), pri pripravi osnutka akta za zavarovanje (uredba) in pripravila več javnih predstavitev akta o zavarovanju deležnikom. Pripravila je besedilo »Vizijo in cilje parka«, sodelovala je pri pripravi različnega pojasnjevalnega, promocijskega in drugega materila v zvezi s parkom (za objavo v različnih medijih) ter pri usklajevanju interesov bodočega parka z interesi občin in ostalih akterjev na območju.

Na področju mednarodnega povezovanja je s sosednjima parkoma sodelovala pri pripravi prve trideželne potujoče razstave rokodelcev, ki je bila predstavljena na Madžarskem in na Gradu. V mesecu juniju je v centru Clusius v Monoštru na Madžarskem predstavila idejo varstva kulturne krajine na območju 3-deželnega parka.

Ob zaključevanju projekta (15. oktober), je nadzorovala zaključna dela pri opremljanju prostorov na gradu, kjer bo informacijski center parka in kamor se bo vgradila vsa oprema, pridobljena v tem projektu. Po sprejemu uredbe o ustanovitvi KP Goričko in njeni objavi v ULRS št.101, 21.okt.2003, je pripravila kartografsko gradivo za vse občine z vrisano južno mejo parka ter organizirala postavitve tabel ob cesti. Ob koncu leta se je posvetila tudi dopolnjevanju vsebine na spletnih straneh parka in pripravi začasnih upravljaljskih smernic.

3.7.3.2 Sodelovanje pri pilotnem projektu Kras

Pilotni projekt Kras je namenjen ustanavljanju regijskega parka. Nosilec projekta je Ministrstvo za gospodarstvo. S strani Zavoda je v letu 2003 pri projektu sodelovala Lara Jogan Polak.

V prvih treh četrtletjih leta 2003 je sodelovala pri oblikovanju Programskega dokumenta in Akcijskega načrta za leto 2003 in pri usklajevanju z MOPE/ARSO, sodelovala je s strokovno skupino na ARSO za predloge posVO na Krasu, v sodelovanju z M. Gorkič (Obme Nova Gorica) je opredelila prioriteta območja za kartiranje habitatnih tipov na območju Krasa. Sodelovala je pri projektu LIFE III Narava za Kraški rob, pri pripravi gradiva za sodelovanje pri projektih PHARE in INTERREG, pri presoji projektov iz SRP in pri pripravi komunikacijskega načrta in zgibanke za Nanoščico. Organizirala in izvedla je 6 srečanj v Sloveniji in zamejstvu s potencialnimi čezmejnimi partnerji za preveritev možnosti kandidiranja na skupne projekte (Phare, Interreg, Life). Udeležila se je različnih dogodkov v

obmejnem prostoru: mreža šol in otvoritev učne poti v parku Škocjanske jame, otvoritev mladinskega hotela v Pliskovici, aktivnosti ob odprti meji med Pliskovico in Zgonikom, otvoritev zgodovinske razstave v Zgoniku ipd.

V zadnjem četrtletju leta 2003 sodelavka pri pilotnem projektu Kras ni več sodelovala.

3.8 Osveščanje javnosti o pomenu varstva narave

Zavod RS za varstvo narave je slovenski strokovni organ na področju naravovarstva in kot tak pravzaprav edina inštitucija, na katero se, če zanjo vedo, lahko obrnejo posamezniki, ko opazijo ravnanje, ki ima potencialni negativni vpliv na varovanje in ohranjenost narave. Upošteva dejstvo, da je zakonodaja v nekaterih delih še dokaj nedorečena, ali pa ustrezni podzakonski akti (še) niso izdani, je posredovanje naravovarstvenih idej javnosti še toliko večjega pomena za dviganje splošne zavesti o pomenu varovanja narave in utrjevanje položaja stroke v družbi.

3.8.1 Komunikacija navzven, osveščanje in informiranje javnosti

Komunikacija z občani, oblastmi na različnih nivojih in različnimi strokovnimi službami, ki pri svojem delu morajo upoštevati tudi naravovarstvene vidike, je vsakodnevna. V nadaljevanju so opisno predstavljene komunikacije oz. stiki z različnimi zainteresiranimi »deležniki« v letu 2003.

V nadaljevanju so povzete najpomembnejše aktivnosti komuniciranja naravovarstva javnosti, ki so splošne, torej ne vezane na konkretne projekte ali naloge, (že) opisane v ustreznih poglavjih poročila.

Območna enota Celje.

Vsakodnevna komunikacija s strankami, ki nas pokličejo ali obiščejo. Komunikacija s strokovnimi službami MOPE-a, ARSA, ZGS OE Celje (KE Slovenske Konjice, Laško) in OE Nazarje, Kmetijsko gozdarski Zavod Celje, upravljavci parkov, strokovne službe občin, ki so v naši krajevni pristojnosti, izdelovalci planske in projektne dokumentacije, krajevnimi skupnostmi, Filatelističnim društvom Trbovlje, občani KP Ponikovskega krasa, Vrbja, Petelinjeka, Varpolja, Boča, Boletine, Celja, Zreč, Solčave, turističnimi društvi, razvojnimi agencijami, Muzejem lesarstva in gozdarstva Vrbovec v Nazarjah. Komunikacija obsega tudi načrtovane sestanke, delovna srečanja, sodelovanje pri delavnicah itd. Komunikacija z nevladnimi organizacijami in posamezniki, ki se zavzemajo za ohranjanje narave v svojem okolju, z raziskovalci različnih inštitucij (Prirodoslovni muzej Slovenije, Erico, CKFF). Komunikacija z MO Celje o pripravi skupne spletne strani, novinarji Novega Tednika in Radia Celje, Dela.

Območna enota Maribor.

V tem obdobju je bila naša OE zelo aktivna na komunikacijske področju, tako na področju izobraževanja kot na področju organizacije in izvajanja komunikacijskih dogodkov. V komunikacijske pomenu sta bila najintenzivnejša oba projekta MATRA, v sklopu katerih so bili izdelani najprej ustrezni programi in nato tudi realizirani v smislu komuniciranja z vsemi deležniki (lastniki in upravljavci, strokovne službe občin, javni strokovni Zavodi, različne nevladne organizacije in najširša javnost). Oba navedena dogodka sta bila deležna tudi široke medijske podpore in sta bila na zaključnem srečanju v Bratislavi tudi zelo dobro ocenjena. S tem smo dobili veliko prepotrebni izkušenj za pristop k intenzivnejši pripravi komunikacijskih dogodkov v sklopu projekta NATURA 2000. Pridobljene izkušnje smo s pridom uporabili tudi pri nekaterih drugih manj zahtevnih dogodkih kot so na primer: komunikacija z občinami pri usklajevanju prostorskih aktov (občina Ribnica na Pohorju, Mestna občina Maribor, Murska Sobota, Grad, Trnovska vas, Markovci, Videm pri Ptuj, Miklavž na Dravskem polju, Slovenska Bistrica, Ormož, Ptuj, Ljutomer, Velika Polana, Dobrovnik in KS Poljčane), pri sodelovanju z različnimi strokovnimi službami, zlasti enotami Zavoda za gozdove RS in ostalimi partnerji. Iz

komunikacijskega vidika je bilo pomembno tudi sodelovanje s šolami, kot na primer z OŠ v Dravogradu in OŠ Fram in različnimi drugimi organizacijami pri projektih kot so bili Mura – naša reka v sodelovanju s Prleško razvojno agencijo in Geotrip v sodelovanju z ARSO in rudnikom v Mežici. Veliko pozornost pri uporabi novih znaj in izkušenj na komunikacijskem področju smo uporabili tudi pri vsakdanjem delu s strankami in drugimi obiskovalci tako pri osebnih stikih v pisarni, preko telefona in pri pisnih kontaktih.

Območna enota Kranj.

Komunikacija z vsemi navedenimi se izvaja vsakodnevno in vključuje telefonske pogovore, obiske strank, načrtovane sestanke, delovna srečanja, vsebinsko pa se nanaša praktično na vse zadeve, ki so v pristojnosti Zavoda, večkrat pa tudi na vsebine, ki so z varstvom narave povezane le posredno. Sodelovanje s strokovnimi institucijami, npr.: z Geološkim Zavodom, ZVKDS OE Kranj, Gorenjski muzej Kranj, Muzej Jesenice, DOPPS, Zavod za gozdove OE Kranj, OE Bled, Restavratorski center, Prirodoslovni muzej, Gozdarski inštitut, Jamarsko društvo Kranj, Društvo prijateljev mineralov in fosilov Tržič, Jamarsko društvo Simon Robič...

Območna enota Ljubljana.

Komunikacija s strankami v zvezi z reševanjem naravovarstvenih problemov preko telefonskih pogovorov, obiskov, elektronske pošte, sodelovanje z ARSO v zvezi z reševanjem vlog za izdajo naravovarstvenih soglasij. Komunikacija z občinami, upravnimi enotami, Prirodoslovnim muzejem, Gozdarskim inštitutom, ZGS, Zavodom za ribištvo, s strankami, nevladnimi organizacijami in posamezniki, ki se zavzemajo za varovanje narave v svojem okolju.

Območna enota Nova Gorica.

Komunikacija s strankami, občinami, upravnimi enotami, strokovnimi službami, nevladnimi organizacijami ter občani nasploh se izvaja vsakodnevno in vključuje telefonske pogovore, obiske strank na sedežu naše enote, načrtovane sestanke, delovna srečanja. Vsebinsko se komunikacija nanaša na vse zadeve, ki so v pristojnosti Zavoda, večkrat pa tudi na vsebine, ki so z varstvom narave povezane le posredno. Sodelujemo z Geološkim Zavodom Slovenije, z ZRC SAZU Inštitutom za raziskovanje krasa, ter Inštitutom za paleontologijo, z Agencijo RS za okolje, z Agencijo RS za regionalni razvoj, z Zavodom za gozdove RS in sicer z vsemi tremi OE ki jih pokriva naš Zavod, še posebej z odseki za načrtovanje, z Notranjskim muzejem, z Mestnim muzejem v Idriji, z ZRC SAZU Biološkim inštitutom, posebej še z njegovo dislocirano enoto v Tolminu, z upravljalci zavarovanih območij, Zavodom za varstvo kulturne dediščine OE Nova Gorica, in drugimi. Dobro sodelujemo nevladnimi organizacijami kot npr. jamarskimi društvi, planinskim društvom Nova Gorica, društvom POLET, DOPPS-om itd.

Območna enota Novo mesto.

Komunikacija z občani, občinami, upravnimi enotami, nevladnimi organizacijami (planinska društva Šentjernež, Novo mesto, Bela Krajina; turistična društva Kolpa, Krnica, Eko-društvo Krupa, Kapele, Mirna Peč, Trebnje, Novo mesto; jamarska društva Novo mesto, Semič, Kostanjevica na Krki; osnovnimi šolami Mirna Peč, Semič, Stari trg, Dragatuš in gimnazijo Novo mesto) ter ostalimi strokovnimi službami (ARSO, MOPE, ZGS, KSS) se vrši vsakodnevno preko telefonskih klicev, obiskov in sestankov.

Služba sodeluje v Svetih ZGS OE Novo mesto in Brežice, na javnih razgrnitvah prostorskih planov občin, vzpodbudno pa je tudi sodelovanje s hrvaškimi kolegi na »Parku prirode Žumberak-Somoborsko pogorje«.

Območna enota Piran.

Poleg rednega dnevnega komuniciranja z občinami in sorodnimi (naravovarstvenimi) in drugimi strokovnimi organizacijami, poteka dokaj intenzivna komunikacija tudi s šolami (osnovna šola, dijaki, študentje), vendar nesistematično, tudi na terenu. Najbolj vsakdanja je komunikacija s strokovnimi službami MOPE, ARSO, MKGP, ZGS, strokovnimi službami občin, izdelovalci projektne dokumentacije, agencija Kline&partner, inšpektorji za okolje. Veliko stikov z deležniki (posamezniki, lokalne skupnosti, strokovne službe, vladne službe) je bilo izvedenih v okviru projekta 101kal (MATRA), nekaj tudi v okviru projekta LIFE III-Narava za Kraški rob. Posebej velja izpostaviti komunikacijo v zvezi z reševanjem problematike poplavljanja kmetijskih zemljišč v dolini Dragonje, predstavitev NV smernic za območje obale med Koprom in Izolo, predavanje o varstvu narave na OŠ Prade ter sodelovanje na okскурziji »Po poteh dediščine«.

Osrednja enota

Zbrana so bila gradiva za predstavitev Zavoda na internetu (<http://www.zrsvn.si/slo/>) in predstavitevno zgibanko Zavoda ter natisnjene nekaj promocijskega materiala za naravovarstvene dogodke. Predstavitev organiziranosti in delovanja Zavoda je bila objavljena v Gozdarskem vestniku in reviji Bukov list.

3.8.2 Naravovarstvene akcije in pojavljanje v medijih

Zaposleni na Zavodu se trudimo, da bi se o naravovarstvu v Sloveniji čim več pisalo in govorilo v pozitivnem smislu: z zavestjo trajnostnega razvoja in smotrnega izkoriščanja naravnih virov in dobrin. V ta namen v okviru razpoložljivega časa in finančnih možnosti pripravljamo različne naravovarstvene akcije, pripravljamo vsebine zloženek, plakate, razstave. Objavljamo strokovne in avtorske časopisne članke ter se odzivamo na povabila za sodelovanje v različnih medijih. Na povabilo pripravljamo predavanja za različne slušatelje, npr. šole, krajevne in bočinske skupnosti itd.

V tabeli so po sklopih, navedenih v naslovih stolpcev tabele, preštete izvedene aktivnosti in izdelki ali prispevki.

Tabela 3.13. Pregled števila izvedenih naravovarstvenih akcij ter števila prispevkov oz. predstavljenih predstavitev po vrstah, naštetih v prvi vrstici spodnje tabele.

Enota	Naravovarstvene akcije	Zloženske, plakati in zgoščenske	Razstave	Strokovni članki	Objave na radiu in TV, izjave in mnenja za medije, intervjuji	Avtorski članki v domačih časopisih in revijah	Priprava predavanj in predstavitev
CE	4	3	3	3	23	0	14
KR	1	5	5	0	5	18	9
LJ	3	3	0	0	6	2	6
MB	7	9	7	8	13	8	16
NG	1	1	0	0	11	0	1
NM	6	3	1	25	4	25	12
PI	4	4	1	7	17	0	11
OsrE	0	1	1	2	0	2	1
Vsota	26	29	18	45	79	55	70

V nadaljevanju so po Območnih enotah Zavoda podani opisi k številkam, navedenim v tabelah, pri čemer so izpostavljene pomembnejše zadeve.

Območna enota Celje

Naravovarstvene akcije: postavitve začasne ograje za dvoživke ob Slivniškem jezeru; sanacija lip v Nazarjah, praznovanje 1. maja na Boču v okviru projekta MATRA ter ob dnevu Zemlje postavitve ograje in table pri Plevčakovem hrastu v MOC - v sodelovanju z ZGS, OE Celje, KE Celje.

Zloženske, plakati in zgoščenske: plakat na temo »Gozd in voda« v sodelovanju z ZGS OE Nazarje ob Tednu gozdov; zloženska »Boč - kjer cveti velikonočnica« (v okviru projekta MATRA in NATURA, obe z istim naslovom).

Razstave: v Žalcu: »Narava govori – poslušajte«; v Nazarjah v Muzeju lesarstva in gozdarstva z naslovom »Bogastvo narave – dediščina prihodnjim rodovom«; na Zavodu za gozdove, OE Nazarje ob tednu gozdov z naslovom »Gozd in voda«.

Objave na radiu, TV, dnevnikih, lokalnih časopisih: objave na radiu Šmarje; članki v dnevniku Delo, tedniku Novi tednik, Večer ter lokalnem časopisu Savinjske novice, Rogaške novice; TV Slovenija; TV Celje.

Priprava predavanj in predstavitev: razvojni program za podeželje (RPP) »Naravne vrednote (dediščina)« za območje občin Celje, Vojnik, Štore in Dobrna; predavanje TD Ponikva pri Žalcu (Ponikovski kras); v krajevni skupnosti Vrbje; predavanje turističnim vodnikom v Žalcu, Šmarje in Mozirje; predavanje kmetom v Šmartnem od Dreti; v okviru projekta SKOP »KP Kum – Dobovec«; naravoslovni dan ob Tednu gozdov za OS Loče in Jernej; priprava predavanja za posvet »Gozdarska politika zavarovanih območij«; priprava za javno tribuno »Karavanško-Kamniško-Savinjski regijski park, da ali ne?«.

Območna enota Kranj.

Naravovarstvene akcije: postavitev tabel v kanjonu Kokre.

Zloženke, plakati: zloženska kanjon Kokre, Zelenci (v tisku), Jelovica in Dovžanova soteska (v tisku), priložnostna zloženska ob akciji Geotrip.

Razstave: Od izvira do izliva (lastna razstava z vodenjem) s priložnostnim učnim listom, vodenje po lastni razstavi Varstvo narave v Karavankah, razstava "Kamenčki v našem okolju" (sodelovanje pri pripravi in vodenju in pripravi video prispevka, sodelovanje pri pripravi video predstavitve »Zgodovina železarstva in rudarstva« z Muzejem Jesenice.

Objave za medije: izjave za Radio Kranj in Radio Triglav, STA in Gorenjski Glas

Avtorski članki: napisali smo večje število člankov za časopise (npr. predstavitev Zavoda v glasilu Kamniški občan kot uvod v serijo člankov "Ohranimo dediščino", članek NATURA 2000 (Kamniški občan), članek Kamnoseki na Moravškem (Moravske novice) itd).

Na temo NATURA 2000 (za območju Jelovica in Kamniško-Savinjske Alpe) sta bila pripravljena v sodelovanju z novinarji dva časopisna članka (Kamniški občan in Gorenjski Glas), sporočilo medijem in sporočilo za bilten MOPE.

Predstavitve, predavanja:

- Organizirana je bila ekskurzija na Jelovico ter voden ogled kanjona Kokre z ZGS OE Kranj (v okviru tedna gozdov),
- voden ogled vrta iz Dupelj ob mednarodnem letu celinskih voda v Udin boršt – Arneševa luknja.
- Vodili smo ogled po naravnih znamenitostih okolice Kranja (Prirodoslovno društvo).
- Akcija Geotrip, vodenje po kanjonu Kokre in fosilni strugi reke Save.
- Predstavitev Zavoda in varstva narave v občini Preddvor za Planinsko društvo Preddvor.
- Sodelovali (predstavitev NZ Bobovek) smo s Srednjo biotehniško šolo v Kranju pri projektu EU Comenius - Evropski krajinski parki,
- izvedli predavanja o naravni dediščini občine Radovljica Društvu za varstvo okolja Radovljica.
- Organizacija in izvedba letne strokovne ekskurzije naravovarstvenikov Zavoda RS za varstvo narave (dva dni)
- Predstavitev ZRSVN Kmetijsko gozdarski zbornici Kranj.

Območna enota Ljubljana.

Sodelovanje v članku v časopisu Dnevnik v zvezi z ureditvenim načrtom Koseški bajer, v Financah v zvezi s Podpeškim jezerom ter v nekaterih lokalnih glasilih zaradi različnih naravovarstvenih problemov in nastop v tedniku na SLO TV v zvezi s poseki dreves na območju Ljubljane, članek o NATURI 2000 v Glasniku občine Škofljica. Pripravljene so vsebine informacijskih tabel za kamnite stolpe v dolini Medije - Okamenele svate v sodelovanju z občino Zagorje ob Savi in Turističnim društvom Izlake, pripravljajo se tudi vsebine za table krajinski park Tivoli-Rožnik-Šišenski hrib. Objava prispevka v občinskem glasilu Prestop o Nanoščici ter v občinskem glasilu Bloški korak o Bloščici. Priprava gradiva in sodelovanje na delavnici LIFE III Narava – Kraški rob v Rakitovcu, akcija v sklopu projekta MATRA - čiščenje jame. Predavanje o NATURI 2000 v sklopu izobraževanja za turistične vodnike.

Zloženke: Strojanov breg, Bloke, Ljubljansko barje

Akcija: sanacija belega gabra v Kostanjevici

Priprava predavanj in predstavitev: Rakov Škocjan- vodenje ekskurzije, NATURA predstavitev: Bloke, Cerknica (SCOP), projektni svet Ljubljansko barje.

Območna enota Maribor.

Naravovarstvene akcije: MATRA-Peš na Boč, Postavitev informacijskih tabel Jezera pri Bišu, priprava informacijskih tabel »Šturmovci«, obnovitev informacijskih tabel KP Topla v okviru projekta MATRA, obnova table za hrast v Petišovcih, organizacija NV ekskurzije v Triglavski narodni park (v okviru projekta MATRA), organizacija NV ekskurzije v Logarsko dolino (v okviru projekta MATRA).

Zloženke, plakati: Zloženska o Boču, naravovarstvena razglednica Pece in Topla v okviru projekta MATRA, v okviru projekta LIFE III Pohorje, ponatis zloženske KP Topla v okviru projekta MATRA, sodelovanje pri pripravi knjižice o rastlinstvu in živalstvu Goriškega, ponatis knjižice »Regijski park Mura« v okviru projekta »Mura – naša reka«, sodelovanje pri izdaji mape in zloženske – zemljevida v okviru projekta »Mura – naša reka«, sodelovanje pri izdaji knjižice »Krajinski park Drava«.

Razstave: Kakšen Boč si želim (razstava OŠ Poljčane), Voda kiparka, voda klesarka, voda življenjski prostor – fotografska razstava v UKM Maribor, Geološki biseri Koroške, Štajerske, Pomurja – fotografska razstava na II. gimnaziji Maribor, Razstava kamnin na OŠ Fram, Orhideje severovzhodne Slovenije (fotografska razstava), sodelovanje - dopolnitev razstave »Mura in Prekmurje« in prevod prispevkov za angleško izdajo obsežnega

kataloga k razstavi. Oktobra smo postavili še veliko letno razstavo Zavarovani gozdovi Pohorja v Informacijskem centru naravne in kulturne dediščine v Bolfenku na Pohorju.

Strokovni članki: zbornik MRT Makole, Poročila o raziskavah metuljev na Mladinskih raziskovalnih taborih ZTKO: Ščavnica 2002, Makole 2002, Mislinja 2002. V Proteusu je bil objavljen članek o KP Rački ribniki – Požeg, v knjigi Živalstvo Slovenije pa je bilo objavljeno poglavje (M. Bedjanič) o kačjih pastirjih Slovenije.

Objave na radiu in TV: Dnevnik RTV Slovenija - prispevek o Boču, prispevek na regionalni TV Maribor, prispevka na radiu Maribor in Šmarje, radijski intervju Dan Zemlje in orhideje severovzhodne Slovenije, radio Maribor, radijski intervju o rastlinstvu KP Šturmovci radio PTUJ, TV okrogla miza »Muzejski klub« na temo narava Pohorja za TV Maribor, oddaja »Kačji pastirji« v sklopu oddaj »Sprehodi v naravo« (4), oddaje »Mejice« na RTV Slovenija.

Članki v domačih časopisih in revijah:

Krajinski park Topla (Večer), Bodoči geologi na delu – poročilo o delu geološke skupine na MRT Makole 2003 (Panorama L XIV, št. 36 (577)), Akcija Geotrip 2003 – Večer, v časopisu Viharnik je bil objavljen članek o ohranjanju biodiverzitete v Koroških gozdovih, v strokovni reviji Rjavecija pa trije članki o ohranjanju kačjih pastirjev v Sloveniji.

Priprava predavanj in predstavitev: Zanimivosti iz ptičjega sveta Pece in Tople, Naravoslovni dan na OŠ Fram: Gozdna podrast in varstvo narave v gozdnem prostoru, Naravoslovni dan na OŠ Dravograd, Organizacija predavanja Zanimivosti iz ptičjega sveta Pece in Tople, predstavitev varstva narave, varstvenih območij, NATURE 2000 in varstva metuljev na taborih: Univerza Maribor – Strojna 2003, tabori ZTKO: Ščavnica 2003, Makole 2003, Mislinja 2003, vodstvo strokovne ekskurzije za PDS – predstavitev KP Rački ribniki Požeg, Predstavitev rastlinstva KP Šturmovci – ob otvoritvi fotografske razstave M. Šenica; 02.05.03 – Ptuj, Libeliče: izvedba naravovarstvenega predavanja o kačjih pastirjih in naravovarstvenem pomenu mokrišč za študente Pedagoške fakultete Maribor, predavanje »Mura in njen svet – naravovarstveni pogled« (Prirodoslovni muzej Slovenije), predavanje »River Mura and its world« (Murska Sobota, Srednja Bistrica).

Območna enota Nova Gorica.

Organizirali smo izvedbo sanacijskih posegov na lipi v Pliskovici. Sodelovali smo z novinarji v prispevkih vezanih na vsebino varstva narave (11 primerov), največ v zvezi z problematiko gradnje vetrnih elektrarn. Zaključili smo prezentacijo naravnega rezervata Golaki-Smrekova draga s postavitvijo dveh informativnih tabel. Pripravili smo predstavitev Rafutskega parka in vodenje po parku za dijake in predstavnike Srednje lesarske šole iz Ljubljane. Skupaj z ZGS OE Postojna smo sodelovali pri oblikovanju teksta za postavitev table pri Unški koliševki, ki bo postavljena v letu 2004.

Območna enota Novo mesto.

Naravovarstvene akcije: označitev Koščeva pot v Jovse, označitev naravnih vrednot na Gorjancih, sklopa poti na Mirni gori, označitev in sanacija Fortunove brajde, označitev dela sejemske poti v KP Kolpa med Ziljami in Žuniči in predstavitev informativne table v Žuničih.

Zloženke, plakati, zgoščenke: označitev poti na Mirni gori in Koščeva pot Jovsi.

Objave na radiu in TV, izjave in mnenja za medije in intervjuji: območje NATURA 2000 – Radio Slovenija, Radio Krka, TV Vaš kanal.

Avtorskih članki v domačih časopisih in revijah: v Dolenjskem listu smo nadaljevali z rubriko Naša naravna dediščina in objavili nekaj samostojnih člankov v mesečnikih Park, Lovec in Belokranjec.

A. Hudoklin, 2003: Naravna dediščina občine Žužemberk. Suhokranjski zbornik, Žužemberk. A. Hudoklin, 2003: soavtorstvo zloženke: »Koščeva pot v Jovse« in delovni list: »Gozd in drevesa ob Koščevi poti«.

Priprava predavanj in predstavitev: Naravna dediščina Gorjancev, NATURA 2000 Lahinja in Jovsi, reka Mirna.

Sodelovanje s šolami: Priprava učnega lista »črni močeril«, vodstvo po kraški učni poti od Lebice do Krupe, predstavitev varstva narave na OŠ Semič in Stari trg, OŠ Drska pa smo odstopili zbrane kamnine in fosile in tako prispevali k oblikovanju nove geološke zbirke.

V sodelovanju z OE Zavoda za kulturno dediščino Kranj smo sodelovali pri razstavi KP Lahinja. Pripravili smo strokovne vsebine za zloženke in označitve projekta »Po poteh Dolenjske in Bele Krajine«. V mesecu avgustu pa smo z ribiško družino Črnomelj in TD Kolpa -Zilje sodelovali pri ekospustu na reki Kolpi, vodimo pa tudi določene aktivnosti v zvezi s ponudbo Šokčeve domačije v Žuničih. V Velikem Nerajcu smo organizirali srečanje z lastniki zemljišč v Nerajskih Lugih in predavanje o sonaravnem kmetovanju v zavarovanih območjih narave.

Območna enota Piran.

Naravovarstvene akcije: Izvedli smo označitev naravnega spomenika Debeli rtič: postavitve tabel, boj in ureditev območja, postavitev informativne table o pozejdonki na kopališču Žusterna, postavitev tabel na piranskem delu Naravnega rezervata Strunjan.

Zloženke, plakati in zgoščenke: Izdelali smo knjižico in zgoščenko o kalih ter plakata in.

Razstave: razstava o pozejdonki v osrednji knjižnici v Koprju.

Objave na radiu, TV, dnevnikih, lokalnih časopisih: NATURA 2000- tiskovna konferenca v Žusterni. TV oddaja o Dragonji (turizem, kaj si lahko obiskovalci ogledajo...) in kontaktna oddaja na Radiu Koper (problemi v porečju Dragonje, splošno o projektu predlaganega krajinskega parka, odgovori na vprašanja poslušalcev), članki o obnavljanju kalov (Primorske novice), prispevki na TV Koper: Jernejev kanal (KP Sečoveljske soline); Debeli rtič, pozejdonka, želve, morski datlji (POP TV) itd. Obnavljanje kalov je bila tema prispevka na TV Koper in intervjuja na Radio Koper. Na slednji smo sodelovali v oddaji o parkih, v oddaji dobro jutro in v dnevno informativnih oddajah v zvezi s projektom »Ohranimo želvo v Slovenskem morju«

Strokovni članki: V reviji *Annales* je izšel prispevek o projektu, v tisku je tudi prispevek o projektu v zvezi s pozejdonko. V zborniku strokovnega seminarja »Zavarovana območja in njihov pomen za turizem« (Strunjan, november 2003) bodo objavljeni trije prispevki, v zborniku 2. sredozemskega simpozija o morski vegetaciji (Atene, december 2003) pa dva prispevka.

Priprava predavanj in predstavitev: V vseh naštetih primerih so bile pripravljene tudi ustrezne predavitve. Dve predavitvi projektov sta bili izvedeni tudi na prednovoletnem srečanju ZRSVN.

3.9 Preostale naloge po starem ZON-u

V letu 2003 je ostalo od prejšnjega leta še nekaj nalog, ki jih je bil Zavod dolžan opravljati po starem ZON-u. Predvidevamo, da bo to poglavje vključeno v delovno poročilo Zavoda le še v tem letu.

V tabeli so podanaš števila izdanih naravovarstvenih soglasij, drugih soglasij ter seznanitev z varstvenimi režimi.

Tabela 3.14. Pregled števila izdanih soglasij in seznanitev z varstvenimi režimi.

Enota	Naravovarstvena soglasja (105. čl.)	Soglasja	Seznanitve z varstvenimi režimi
CE	1	21	16
KR	0	32	5
LJ	3	2	0
MB	16	36	9
NG	2	0	11
NM	4	12	12
PI	11	0	1
Vsota	37	103	54

Območna enota Celje:

V prvi četrtini leta je bila izdana ena seznanitev na KP Kum, vse ostalo se nanaša na Kozjanski park, soglasje k PGD po starem ZON-u

Območna enota Kranj:

Soglasja so bila izdana predvsem v prvi polovici leta.

Izdanih je bilo tudi sedem mnenj v okviru tehničnih pregledov.

Območna enota Ljubljana:

Tri soglasja so bila izdana v začetku leta v upravnem postopku, dve soglasji v Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib sta bili izdani na podlagi odloka o zavarovanju za posege, za katere ni potrebno pridobiti naravovarstvenega soglasja.

Območna enota Maribor:

Naravovarstvena soglasja: Mariborski otok igrišča, Tomčičev drevored kanalski priključek, Mestni park MB KRS priključek, Dogoše projekt KRS, Duplek KP Drava.

Soglasja: NS Pekrska gorca, Solerjeva smreka, Zazidalni načrt Te3-S, NS – 9x odstop vloge za posege na zav. območjih; KP Drava, Jeruzalemsko – ormoške gorice in KP Ljutomerski ribniki in jeruzalemske gorice, MHE-4703 Slovenska Bistrica, Team Reader MB, DEM – MB, Kolektor Tabor – MB, obč. Duplek 2, obč. Ljutomer 3, obč. Ormož 2, Ptuj 1, gozdne vlake v KP Topla – Golob, gozdne vlake v KP Topla – Fajmut, gozdne vlake v KP Topla – Kordež.

Seznanitve: UE Maribor soglasje k pravnemu poslu obrazložitev sprememb ZON, UE Ormož, UE Ravne na Koroškem.

Območna enota Nova Gorica.

V zvezi s prometom z nepremičninami na zavarovanih območjih je bilo izdanih osem informacij o statusu območij in samem postopku pridobivanja soglasij ter tri seznanitve z varstvenimi režimi.

Območna enota Novo mesto.

V zvezi s prometom z nepremičninami na zavarovanih območjih je bilo izdanih 12 predhodnih soglasij in 12 seznanitev z varstvenimi režimi, štiri naravovarstvena soglasja in ena zavržba.

Območna enota Piran.

Glede na spremembe ZON so pristojnosti v zvezi z naravovarstvenimi soglasji in vključevanja v postopek prodaje nepremičnin na zavarovanih območjih prešle na ARSO. Ponovno smo obravnavali dve vlogi za izdajo naravovarstvenega soglasja zaradi pritožbe strank in posledično vrnitve primera v ponovno odločanje. Pripravljalca dokumentacije za obnovo hotela Palace smo seznanili z veljavnim varstvenim režimom.

Osrednja enota.

Vsa izdana soglasja so bila pravno preverjena.

4 Druge dejavnosti

V poglavje so(je) zajeti(o):

- različni **projekti**, s katerimi se ukvarjamo na lastno iniciativo in so ponavadi vezani na zunanje (so)financiranje, zato jih bomo poimenovali »zunanji« projekti,
- aktivne udeležbe (s prispevki) na domačih in mednarodnih **konferencah** in **strokovnih srečanjih**,
- sodelovanje zaposlenih na Zavodu v različnih **svetih** in **komisijah**, ter
- izobraževanje zaposlenih na Zavodu.

4.1 Zunanji projekti s področja varstva narave

V poglavju so predstavljeni pomembnejši projekti, pri katerih izvajanju in/ali prijavi so posamezne Območne enote Zavoda sodelovale v letu 2003. Način prikaza je tu nekoliko drugačen kot v dosedanjih tabelah: po Območnih enotah so za vsak projekt navedene glavne naloge, ki so bile izvedene.

4.1.1 Projekti MATRA

V letu 2003 je Zavod sodeloval pri izvajanju petih projektov MATRA:

Območna enota	Ime projekta	Naloge
Celje	Praznovanje 1. maja na BOČU	Načrtovanje, izvedba, pisanje poročila, komuniciranja, predstavitve.
Piran	101kal – stabilna eko mreža	Načrtovanje, izvedba (fokus skupina, delavnica, okrogla miza, sestanki...) poročanje, predstavitve, medijska podpora, zgoščenka, spletna stran, vrednotenje projekta idr.
Maribor	Praznovanje 1. maja na BOČU	Načrtovanje, izvedba, pisanje poročila, komuniciranja, predstavitve.
Maribor	KP TOPLA	Načrtovanje, izvedba, komuniciranja, priprava razvojnega programa, popularizacija, predstavitve, poročila.
Ljubljana	Radensko polje - narava in turizem z roko v roki	načrtovanje, komuniciranje, pisanje poročila, izvedba, predstavitve

4.1.2 Projekti LIFE

V letu 2003 je ena Območna enota sodelovala pri dveh projektih LIFE II, Osrednja enota in več območnih enot pa je sodelovalo pri prijavi projektov iz sklopa LIFE III – Narava.

Nosilec	Naloge
Osrednja enota	<ul style="list-style-type: none"> - koordinacija prijave projekta LIFE III - Narava »NATURA 2000 in Slovenia - management models and information system« - komunikacija z partnerji v projektu - pridobivanje partnerskih izjav - finančna postavitev projekta LIFE III- narava - analize lastništva, tiskanje kart za potrebe projekta LIFE III - zbiranje strokovnih podatkov za območji Jelovica - opredelitev dejavnikov ogrožanja in predvidenih akcij za območje Jelovice - komunikacija z deležniki (občine, Krajevni, gozdarji, kmetijci) za območje Jelovica - pridobivanje izjav podpore za območje Jelovica - pomoč OE pri pripravi drugih LIFE III projektov, v katerih ZRSVN sodeluje kot partner
OE Celje	<ul style="list-style-type: none"> - sodelovanje pri prijavi projekta LIFE III - Narava »NATURA 2000 in Slovenia - management models and information system« - zbiranje strokovnih podatkov za območji Petelinjek (Občina Slovenske Konjice) in Boletine (Občina Šentjur), pregled objav, obstoječega strokovnega in poljudnega gradiva, iskanje podatkov po internetu - opredelitev dejavnikov ogrožanja in predvidenih akcij - priprava finančnega načrta, - komunikacija z deležniki (občini, krajevni skupnosti, turistično društvo, osnovna šola, gozdarji, kmetijci, zveza ribiških družin MB, sklad kmetijskih zemljišč in gozdov, cenilci kmetijske stroke, osrednja enota ter ostale OE), - priprava interne zloženke Petelinjek za potrebe komunikacije, - pridobivanje izjav podpore in partnerstva, - opravljeni terenski ogledi,
OE Kranj	<ul style="list-style-type: none"> - sodelovanje pri prijavi projekta LIFE III - Narava »NATURA 2000 in Slovenia - management models and information system« - posredovanje podatkov osrednji enoti ZRSVN, - sodelovanje z Zavodom za gozdove, - sodelovanje pri predstavitev projekta županom občin (4x)
OE Novo mesto	<ul style="list-style-type: none"> - sodelovanje pri prijavi projekta LIFE III - Narava »NATURA 2000 in Slovenia - management models and information system« - izdelava sta celovitega segmenta projekta za območje Dobrava – Jovsi. - sodelovanje s Krajevno skupnostjo Kapele, ZGS OE Brežice in KGZ Novo mesto. - po skupni analizi stanja dogovor s Krajevno skupnostjo Kapele, ZGS OE Brežice in KGZ Novo mesto za način sodelovanja pri izvedbi načrta upravljanja in za akcije, s katerimi želimo prispevati k vzpostavljanju ugodnega stanja za kvalifikacijskih vrst območja.
OE Ljubljana	<ul style="list-style-type: none"> - sodelovanje pri prijavi projekta LIFE III - Narava »NATURA 2000 in Slovenia - management models and information system« - tiskanje kart.
OE Ljubljana (partner)	<p>Priprava projekta LIFE III – Narava</p> <p>V pripravi projekta »Participatory Conservation of Ljubljansko barje«, ki kandidira na razpisu Life III – Narava (prijavitelj MOL), je ZRSVN sodeloval kot eden od partnerjev z naslednjim prispevkom:</p>

	- idejni osnutek bodočih konkretnih naravovarstvenih akcij na območju Ljubljanskega barja - ogrodje besedil za Sekcijo B – Scientific data: Habitats and species targeted; their conservation problems
OE Maribor (partner)	Projekt LIFE III Narava » Mura «, sodelovanje pri pripravi prijave projekta kot partner z manjšim deležem
OE Maribor (partner)	Projekt LIFE III – Narava » Pohorje «, sodelovanje pri pripravi prijave projekta kot partner s pomembnim deležem
OE Piran (partner)	LIFE II – Sečoveljske soline » Varstvo vrst in habitatov v krajinskem parku Sečoveljske soline « - sodelovanje pri izvedbi projekta
OE Piran (partner)	LIFE II - Kraški rob “ Conservation of endangered habitats/species in the future Karst Park ” - sodelovanje pri izvedbi projekta

4.1.3 Projekt »Ohranimo želvo v slovenskem morju«

Območna enota	Naloge
Piran	- sodelovanje pri pripravi zgibank, plakata in majice ter njihove distribucije; - sodelovanje z ribiči; - prevzem ujetih želv, njihova označitev in izpustitev; - predstavitev akcije javnosti (tiskovne konference, prispevki v medijih);

4.1.4 Projekt »Ohranitev travnika pozejdonke«

Območna enota	Naloge
Piran	Koordinacija in izvajanje projekta, ki je obsegal naslednje aktivnosti: - izdelava aerofoto posnetkov in DOF posnetkov travnika - označitev spodnje meje travnika - raziskave ekoloških dejavnikov - priprava razstave in predavanja - izdelava topografije travnika - predstavitev projekta na 2. Sredozemskem simpoziju o morski vegetaciji - opredelitev programa spremljanja

4.2 Aktivne udeležbe na konferencah in drugih strokovnih srečanjih doma in v tujini ter mednarodne konvencije (razen CITES)

V tabeli je podano število konferenc in drugih strokovnih srečanj, katerih so se naši delavci udeležili s samostojnim prispevkom. Skupine srečanj so razvidne iz naslovov stolpcev tabele.

Zavod je v letu 2003 vzpostavil sodelovanje s sorodno inštitucijo v Srbiji. Obiskala nas je delegacija Zavoda za zaščito prirode iz Beograda, navezali smo stike z direktorjem Uprave za šume, Ministarstva za zaščito prirodnih bogatstava i životne sredine, rezultat je načrtovano sodelovanje in izmenjava izkušenj.

Območna enota Novo mesto že dalj časa strokovno sodeluje s hrvaškim Parkom prirode Žumberak - Samoborsko pogorje.

Tabela 4.1. Pregled števila udeležb s prispevki¹⁹ na konferencah in drugih strokovnih srečanjih.

Enota	Konference (domače)	Konference (tuje)	Strokovna srečanja (doma)	Strokovna srečanja (v tujini)
CE	0	1	2	0
KR	0	1	7	0
LJ	2	0	3	1
MB	0	1	8	2
NG	0	0	1	0
NM	1	0	1	2
PI	0	0	6	4
OsrE	1	1	4	1
Vsota	4	4	32	10

Predstavniki vseh območnih enot so se (glede na stroko, ki jo pokrivajo) udeležili *Gozdarskih študijskih dni 2003* in *16. srečanje geologov Slovenije*. Zelo odzivna sta bila prispevka Zavoda na posvetu »Gozdarska politika v zavarovanih območjih« v organizaciji Gospodarske zbornice. Ostale udeležbe s strani posameznih območnih enot so opisane v nadaljevanju.

Območna enota Celje.

Konference (tuje): udeležba na mednarodni konferenci »Management of forests as a natural resources in the Balkan/SEE Region« v Ohridu.

Strokovna srečanja (doma): udeležba na strokovnem srečanju v Nazarjah na temo »Omejki in obvodna drevnina«; aktivna udeležba s prispevkom na posvetu »Gospodarska politika zavarovanih območij« na Gospodarski zbornici Slovenije s prispevkom »Osnovni pojmi varstva narave in vloga ZRSVN pri ohranjanju narave«.

Območna enota Kranj.

Konference (tuje): mednarodna konferenca zavarovanih območij v Alpah, Berchtesgaden, udeležba z dvema plakatoma.

Druga strokovna srečanja:

- strokovni posvet barja in varstvo narave, Trenta, udeležba s plakatom. Okrogle mize, delavnice:
- zakon o Triglavskem narodnem parku (posvet v organizaciji Gorenjskega ekološkega združenja),
- Šentanski rudnik (predstavitev strokovnih podlag s plakatom),

¹⁹ Šteto je število konferenc oz. drugih srečanj. V primeru, da se je enega srečanja udeležilo več zaposlenih, je to praviloma specificirano v tekstu pri območni enoti.

- delavnica ob pripravi krajinskih zasnov Volčji Potok.
- Posvet Global Water Partnership – letno srečanje,
- Posvet o Gospodarjenju z gozdom v zavarovanih območjih,
- Delavnica Regionalni razvoj v povezovanju z varstvo narave, Dobrna.

Območna enota Ljubljana.

Udeležba dveh sodelavk na delavnici projekt MATRA v sodelovanju s tujim strokovnjakom.

Udeležba in predstavitev pilotnega projekta na zaključni mednarodni delavnici projekta MATRA v Bratislavi.

Območna enota Maribor:

Strokovne konference v tujini: evropska konferenca za varstvo ruševca v Pragi.

Strokovna srečanja doma: Banovci – delavnica Mura v sklopu NATURA 2000, Mokrišča – njihov pomen in ogroženost – Rače, strokovno srečanje gozdarjev na Postojnskem in Kočevskem.

Strokovna srečanja v tujini: zaključno poročilo v sklopu projekta MATRA v Bratislavi za projekt Topla in Boč.

Območna enota Nova Gorica:

Strokovna srečanja doma: znanstveni posvet o TNP s prispevkom »Mangrška plazova izpod Stovžja in varstvo narave«.

Območna enota Piran.

Strokovna srečanja doma: udeležba na konferenci BioPlatform v Ljubljani, portoroškega strokovnega srečanja Jadransko Jonske Pobude s prispevkom o zavarovanih območjih Slovenske obale ter strokovnega srečanja Učna pot mesečev zaliv v Strunjanu s tremi prispevki. Pripravili smo prispevek za strokovno izobraževanje inšpektorjev za varstvo okolja v Novi Gorici.

Strokovna srečanja v tujini: na sestanku strokovne skupine za oblikovanje ti. sredozemske pobude za taksonomijo (Tunis), na srečanju nacionalnih koordinatorjev projekta SAP BIO in na 6. rednem srečanju nacionalnih koordinatorjev SPA Protokola (zadnja tri srečanja sodijo v sklop aktivnosti povezanih z Barcelonsko konvencijo oz. Sredozemskim akcijskim načrtom). S prispevkom o rezultatih akcije ohranjanja travnika pozejdonke v Slovenskem morju ter rezultati kartografije rastišča smo sodelovali na 2. sredozemskem simpoziju o morski vegetaciji (Atene).

Osrednja enota.

Strokovne konference v tujini: udeležba na konferenci »Financing NATURA 2000« v Budimpešti, Madžarska.

Strokovna srečanja v tujini: delavnica »Workshop on Environmental Protection« v Bruslju, Belgija.

Strokovna srečanja (doma): posvetu »Gospodarska politika zavarovanih območij« na Gospodarski zbornici Slovenije s prispevkom »Pomen kompleksnega gledanja na varstvo narave«.

4.3 Sodelovanje v svetih, komisijah, strokovnih skupinah

Po zakonsko predpisani dolžnosti ali zaradi svoje strokovne avtoritete delavci Zavoda sodelujejo v različnih svetih, komisijah in strokovnih (delovnih) skupinah. Med sveti prevladujejo sveti območnih enot Zavoda za gozdove.

V tabeli so navedeni sveti, komisije, delovne skupine²⁰ in mednarodna telesa, v katerih sodelujejo delavci Zavoda.

Tabela 4.2. Pregled števila teles, v katerih sodelujejo zaposleni.

Enota	Sveti in strokovni sveti	Komisije in podkomisije	Strokovne in delovne skupine	Mednarodna telesa
CE	2	0	6	0
KR	2	2	1	0
LJ	3	3	4	1
MB	9	2	0	1
NG	5	1	1	1
NM	3	2	1	0
PI	5	1	1	0
OsrE	1	0	0	0
Vsota	30	11	14	3

Območna enota Celje.

Sveti in strokovni sveti: sodelovanje v svetu ZGS OE Celje in OE Nazarje.

Strokovne in delovne skupine: Član strokovne komisije pri opravljanju strokovnega izpita ob zaključku pripravništva, člani delovne skupine za razvoj podeželja v Mestni občini Celje, občini Vojnik, Štore, Laško ter delovni skupini Lokalne agende 21.

Območna enota Kranj.

Sveti in strokovni sveti: sodelovanje v svetu ZGS OE Kranj in Bled.

Komisije in podkomisije: podkomisija ARSO, območna pisarna Ljubljana, komisija za oceno ekoloških projektov srednjih šol Gorenjske.

Območna enota Ljubljana.

Sveti in strokovni sveti: sodelovanje v svetu ZGS OE Kočevje, Ljubljana in na ZGS - centralna enota. Sodelovanje v ožji projektni skupini za ustanovitev KP Ljubljansko barje. Sodelovali smo na sestanku glede implementacije zakonov ZUREP in ZGO ter pri obravnavi praktičnih posledic odprave naravovarstvenih smernic na MOPE-u. Sodelovali smo v revizijskih podkomisijah za vode za območje Kranja, Ljubljane in Novo mesto in pri pilotnem projektu Kras (Partnerski projekt Sveta Evrope, Vlade RS in šestih kraških občin). Sodelujemo tudi pri oblikovanju elaborata Opredelitev meril za določitev drevesnih naravnih vrednot in njihovo razdelitev na vrednote državnega in lokalnega pomena.

Območna enota Maribor.

Sveti in strokovni sveti: po en delavec je član sveta ZGS OE v Slovenj Gradcu, Mariboru in Murski Soboti; Strokovni svet za pripravo Regionalnega Prostorskega razvoja za Podravje, Strokovni svet za lokalni program varstva okolja v občini Ptuj, Strokovni svet za izdelavo študije ranljivosti okolja v mestni občini Maribor.

²⁰ Pri delovnih skupinah niso navedene različne notranje (»zavodske«) delovne skupine!

Komisije in podkomisije: po en delavec je vključena v vodarsko podkomisijo ARSO za povodje Mure in za povodje Drave.

Strokovne in delovne skupine: delovna skupina za pripravo naravovarstvenih smernic za področje gozdarstva. Mednarodna telesa (1): mednarodna delovna skupina ECO EG v okviru Donavske konvencije.

Območna enota Nova Gorica.

Sveti in strokovni sveti: strokovni svet Kobilarne Lipica, svet ZGS OE Postojna, OE Tolmin in OE Sežana, projektni svet CRPOV v občini Divača.

Komisije in podkomisije: komisija za izročitev jamske infrastrukture, ki služijo rabi NV Postojnski jamski sistem in Predjamski jamski sistem, vodarska podkomisija ARSO za Južno Primorsko.

Strokovne in delovne skupine: skupina za pripravo Pravilnika o posegih na vplivnem območju Škocjanskih jam.

Mednarodna telesa: upravni odbor INTERREG IIIA/PHARE CBC.

Območna enota Novo mesto.

Sveti in strokovni sveti: svoje zastopnike imamo v svetih ZGS OE Novo mesto in Brežice, Belokranjskega muzeja, odbora za družbene dejavnosti občine Semič in izvršnem odboru konzervatorskega društva.

Strokovne in delovne skupine: aktivno sodelujemo v projektni skupini projekta »Po poteh dediščine Dolenjske in Bele krajine«.

Območna enota Piran.

Sveti in strokovni sveti: sodelujemo v projektnem svetu projekta LIFE III-Narava: Varstvo ogroženih habitatov in vrst na območju Kraškega roba in v projektnem svetu projekta LIFE za Sečoveljske soline, v odboru za Škocjanski zatok – v ustanavljanju; v upravnem odboru DOVES (Društvo za okoljevarstveno vzgojo Evrope v Sloveniji – modra zastava, eko-šole).

Strokovne in delovne skupine: v skupini za pripravo projekta »Po poteh dediščine« obalnega območja.

Komisije in podkomisije: podkomisija za nižinske vodotoke in hudournike.

Mednarodna telesa: članstvo v Skupnem upravnem odboru INTERREG CBC.

Osrednja enota

Sveti in strokovni sveti: Sodelovanje z Zavodom za varstvo kulturne dediščine poteka skozi vse leto, najbolj pa se kaže v sodelovanju v upravnem odboru Slovenskega konservatorskega društva, kjer deluje sekcija za varovanje naravnih vrednot.

4.4 Izobraževanje delavcev ZRSVN

Tudi v naravovarstvu - kot na vseh drugih strokovnih področjih - je za dobro delo strokovnjakov ključnega pomena permanentno izobraževanje, pri čemer je enako pomembno kot izobraževanje v specifični stroki tudi splošno izobraževanje (tuji jeziki, računalniško opismenjevanje). Zaradi vse obsežnejših nalog je vedno manj časa za izobraževanje, posebej na splošnem področju, kar pa npr. na področju računalništva rešujemo sproti preko internih izobraževanj, priprave sprotnih navodil za uporabo ter vsakodnevnega telefonskega svetovanja s strani osrednje enote.

V 1. četrletju leta 2003 so se predstavniki vseh območnih enot udeležili ekskurzije po naravnem spomeniku Debeli rtič (v organizaciji Območne enote Piran). V 2. četrletju je bila za vse delavce Zavoda organizirana dvodnevna strokovna ekskurzija; prizadevno jo je pripravila območna enota Kranj. Udeležili so se je vsi delavci Zavoda razen tistih, ki so bili času ekskurzije službeno ali bolniško odsotni. Osrednja enota je v decembru organizirala predavanje dr. Alistaira Batha iz University of Newfoundland, Kanada z naslovom »Human dimension in nature conservation«. Predavanja so se udeležili sodelavci Zavoda, ki sodeluje v komunikacijski skupini NATURA in tisti, ki so sodelovali pri pripravi projektov LIFE III v okviru Zavoda.

Organizirano je bilo srečanje za vse zaposlene, predstavnike sveta Zavoda in MOPE, kjer smo predstavili projekte, ki so se dogajali v letu 2003.

Območnim enotam je bila omogočena predstavitev terena in delovanja na razstavi prostorih osrednje enote.

Precej časa je bilo namenjenega izobraževanju delavcev Zavoda za potrebe projekta NATURA 2000, kar pa smo opisali v navedeno že v tabeli v poglavju 3.4.3.

Tabela prikazuje število zaposlenih, ki so se v letu 2003 udeležili tečajev tujih jezikov, računalniških tečajev, strokovnih ekskurzij ter drugih izobraževanj.

Tabela 4.3. Pregled števila udeležencev na jezikovnih in računalniških tečajih ter drugih izobraževanjih.

Enote	Tečaji tujih jezikov	Računalniški tečaji	Izobraževanja v okviru NV projektov	Druga izobraževanja in posvetovanja	Strokovne ekskurzije
CE	4	2	7	23	4
KR	4	1	2	12	5
LJ	0	1	21	27	5
MB	5	2	14	10	11
NG	2	2	2	4	4
NM	4	1	3	9	5
PI	2	1	3	4	4
OsrE	0	8	1	20	6
Vsota	21	18	53	109	44

Po eden ali več zaposlenih z vsake enote se je udeležil jezikovnih tečajev (angleški ali nemški jezik) ter tečaja za uporabo programa GIS (ArcView). Vodje in njihovi namestniki so se udeležili seminarja o organizacija vodenja podrejenih, ki je bil organiziran na Osrednji enoti.

V nadaljevanju so udeležbe na tečajih in drugih izobraževanjih po Območnih enotah zavoda vsebinsko podrobneje specificirane.

Območna enota Celje.

Tečaji tujih jezikov: štirje zaposleni.

Računalniški tečaj ArcView: dva zaposlena.

Izobraževanje v okviru NV projektov:

Projekt MATRA; delavnica LIFE III-Narava Pohorje v Slovenskih Konjicah; interno izobraževanje LIFE III-Narava.

Druga izobraževanja in posvetovanja: seminar o načrtovanju in izvajanju del v gozdu OE Kočevje GE Draga; konferenca v Avstriji o dvoživkah; posveti skupine za gozdarske smernice na Osr E; udeležba na delavnici »Stewardship workshop« v organizaciji DOPPS; posvet Gozdarska politika v zavarovanih območjih na GZ Slovenije; posvet na Dobrni »Regionalno planiranje in varstvo narave«; strokovno srečanje v okviru 4. mednarodnega praznika kozjanskega jabolka; strokovni posvet "Celinske vode in turizem", Velenje.

Strokovne ekskurzije: Narodni parki Makedonije (Galičica, Mavrovo, Pelister); OE Kočevje GE Draga; ZG OE Postojna, gozdni rezervat Ždrocle.

Območna enota Maribor:

Tečaji tujih jezikov: pet delavcev se je udeležilo tečaja angleškega in nemškega jezika.

Računalniški tečaj: ArcView 8.3 (dva delavca).

Dodatno izobraževanje: za področje komunikacije za potrebe NATURA 2000,

Druga izobraževanja: za kmetijsko okoljske programe, za komunikacijo v sklopu projekta MATRA in seminar za pripravo na strokovni izpit ter gozdarski študijski dnevi.

Strokovne ekskurzije: seminar o gozdnogospodarskem načrtovanju v Kočevju.

Območna enota Kranj.

Tečaji tujih jezikov: trije zaposleni.

Računalniški tečaj: ArcView 8.3 (en delavec).

Druga izobraževanja in posvetovanja:

- Udeležba gozdarja na ekskurziji Snežnik – ogled gozdnega rezervata ter na predstavitvi strojne sečnje na Jelovici.
- Udeležba na delavnici "Interpretacija geološke dediščine", Črna na Koroškem.
- Udeležba na predstavitvi knjige Kras v času in prostoru (Ivan Gams).
- Posvet »načrtovanje gozdarjenja«, Ribnica: dva udeleženca,
- Predstavitev SPA območij: DOPPS, Radovljica,
- Predstavitev magistrske naloge Irene Mrak, Ledeniško preoblikovanje zaledja Tržiča.

Strokovne ekskurzije: ekskurzija na Dolenjsko, naravne in kulturne znamenitosti okolice Trebnjega.

Območna enota Ljubljana

Udeležili smo se izobraževanja v okviru projekta MATRA, NATURA 2000, udeležili smo se XXI. gozdarskih študijskih dni, bili smo na seminarju Monitoring gozdnih ekosistemov, Kontrolna vzorčna metoda, ki sta ga organizirala Gozdarski inštitut Slovenije in Zavod za gozdove Slovenije.

Računalniški tečaj: ArcView 8.3 (en delavec).

Izobraževanja v okviru naravovarstvenih projektov: NATURA 2000 (14 udeležencev); Dobrna- regionalni razvoj in varstvo narave, delavnica v M hotelu ter Interpretacija geološke dediščine v Črni na Koroškem.

Druga izobraževanja in posvetovanja: Mišičevi vodarski dnevi, Gozdarska politika v zavarovanih področjih, seminar za pripravo na strokovni izpit, Učinkovito sodelovanje s prebivalci zavarovanih območij, Partnerstvo pri upravljanju Ljubljanskega barja.

Območna enota Nova Gorica.

Tečaji tujih jezikov: dva zaposlena sta se udeležila tečaja angleškega jezika.

Računalniški tečaj: dva zaposlena

Drugo izobraževanje in posveti: udeležba na delavnici o komunikaciji v sklopu projekta MATRA, na delavnici Interpretacija geološke dediščine in geoturizem.

Strokovne ekskurzije: ekskurzija Geomorfološkega društva, ekskurzija Načrtovanje in izvajanje del v gozdu GE Draga, ZGS OE Kočevje, organizacija gozdarske ekskurzije v gozdovih Snežnika (Ždrocle) v sodelovanju z ZGS OE Postojna, ogled in seznanitev z delovanjem veternih elektrarn v Navarri (Španija).

Območna enota Novo mesto.

Tečaji tujih jezikov: štirje (4) zaposleni.

Računalniški tečaj: ArcView, en (1) zaposlen.

Izobraževanje v okviru NV projektov: Projekt MATRA, delavnica LIFE III, izobraževanje LIFE III-Narava.

Druga izobraževanja in posvetovanja: Vodni dnevi, Seminar o načrtovanju in izvajanju del v gozdu OE Kočevje (1); »Gozdarski študijski dnevi v Ljubljani; posvet na Dobrni »Regionalno planiranje in varstvo narave«, strokovno srečanje v okviru 4. mednarodnega praznika kozjanskega jabolka (1).

Območna enota Piran.

Računalniški tečaj: ArcView, en (1) zaposlen.

Izobraževanje v okviru NV projektov: Upravljanje suhih travnišč (v okviru LIFE III-Narava Kraški rob), MATRA: delavnica timsko delo in igra vlog, zaključna delavnica (zaključitev projekta in predstavitev), delavnica v Bratislavi;

Druga izobraževanja: seznanjanje z metodo habitatnega kartiranja na ARSO, Interreg – postopki za prijavo projektov, poglobljanje znanja o rastlinstvu Strunjana – ekskurzija s fakulteto, Seminar o načrtovanju in izvajanju del v gozdu OE Kočevje GE Draga.

Strokovne ekskurzije: izobraževalna – gozdarska ekskurzija v gozdovih Snežnika, ekskurzija v OE Kočevje GE Draga (1 delavka), ekskurzija od Strunjana do Izole (morska učna pot).

Osrednja enota.

Strokovna izobraževanja in ekskurzije: Seminar o načrtovanju in izvajanju del v gozdu v organizaciji ZGS OE Kočevje, GE Draga, delavnica »Gozdarska politika zavarovanih območij«, delavnica »Učinkovito sodelovanje s prebivalci zaščitene območij«, seminar »Zavarovana območja in njihov pomen za turizem«

Računalniški tečaji: začetni tečaj programa GIS (ArcView), tečaj za prehod na novejšo verzijo programa GIS (ArcView), »Protokoli in omrežja«, »Uporabniška konferenca Oracle 2003«, Access osnovni.

Druge vrste izobraževanj: seminar »Predstavitev zakona o sistemu plač v javnem sektorju in novosti pri izvedbenih aktih«, posvet »Dnevi javnih naročil«, seminar »Novi izvedbeni predpisi v javnem sektorju na področju sistemizacije in obračuna plač«, seminar »Tekoča problematika delovnih razmerij«.

5 Poslovanje

Aktivnosti, opisane v tem poglavju, se večinoma nanašajo na delo osrednje enote. Gre bodisi za koordinacijo strokovnega dela na nivoju celotnega Zavoda (doslej je to v polni meri že zaživelo na področju žive narave, kar je opisano v poglavju 3.1.1), bodisi za splošne aktivnosti poslovedenja, ki so značilne za vsako delovno organizacijo: finančno-računovodske naloge, kadrovske naloge, pravne naloge, koordinacija nabav, investicij in vzdrževanja ter vzdrževanje in razvoj informacijskega sistema Zavoda. Določen del nalog organizacijske, pravne narave ipd je seveda opravljan tudi po posameznih območnih enotah Zavoda, predvsem s strani vodij enot in njihovih namestnikov.

V nadaljevanju so omenjene aktivnosti na kratko opisane v štirih podpoglavjih: splošne in organizacijsko-administrativne zadeve, pravne in kadrovske zadeve, finančne in računovodske zadeve in informatika.

5.1 Splošne in organizacijsko-administrativne zadeve

Večina splošnih in organizacijsko-administrativnih nalog Zavoda se opravlja na osrednji enoti, zato so tu tudi izpeljevani formalizacijski postopki in pripravljani razni dokumenti (opredelitve posebnih nalog delavcev, sklepi o ustanovitvi delovnih teles, drugi sklepi in pooblastila, avtorske pogodbe ipd).

V letošnjem letu so bile doslej pripravljene in izpeljane naslednje seje sveta in kolegijev direktorja:

Seje	Število
Redne	4
Korespondenčne	2
Kolegiji direktorja	7
Skupaj	13

Izvedena je bila selitev opreme in tehničnih sredstev osrednje enote na novo lokacijo ter vzpostavljen sistem fizičnega varovanja poslovnih prostorov osrednje enote Zavoda. V teku so postopki priprave selitve območne enote Maribor. Permanentno se izvajajo postopki v zvezi z vzdrževanjem voznega parka Zavoda.

Začela se je priprava elaborata v zvezi z varnostjo pri delu in požarno varnostjo. S pooblaščen osebo izvajalca te naloge so bili obiskani in pregledani vsi poslovni prostori, ki jih uporablja Zavod, narejen je bil popis pomanjkljivosti in predlog njihove odprave. V teku je organizacija usposabljanja zaposlenih in zdravniški pregledi.

V okviru delovnih skupin za pripravo poročila o delu in za pripravo letnega programa dela sta bila vzpostavljena vzorca za pripravo *programa dela* ter *delovnega poročila* Zavoda.

Za spremljanje opravljenih zakonsko predpisanih in drugih nalog ter za potrebe načrtovanja je bil poskusno in vzorčno vpeljan sistem beleženja porabe časa po zaposlenih, ki se je izkazal kot koristen organizacijsko-načrtovalni pripomoček in je bil tudi dobro sprejet pri zaposlenih, ki so sodelovali v pilotnem beleženju porabe delovnega časa.

5.2 Pravne in kadrovske zadeve

Na pravnem področju je bilo letošnje prvo polletje izrazito posvečeno pripravi različnih pravilnikov, ki urejajo delovanje Zavoda. Na podlagi sprejetega notranjega akta so bile opredeljene pravice do uporabe službenih mobilnih telefonov. V letu 2003 so bili pripravljene naslednji splošni akti in pravilniki:

Akti	Število
Pravilniki in osnutki pravilnikov	8
Sprememba Statuta	1
Navodila	4
Skupaj	13

Kontinuirano so bile izvajane naslednje stalne naloge: svetovanje in tolmačenje na podlagi poznavanja predpisov, posredovanje besedil predpisov in objav javnih razpisov za projekte, pregledovanje pogodb (najemnih, kupoprodajnih ipd) in priprava aneksov k pogodbam, naloge v zvezi z delom inšpekcijskih služb. Izvršene so bile tudi naloge v zvezi z: vpisi v sodni register, mnenjem za nepremičnino Žuniči, pridobitvijo pravice ZRSVN za upravljanje nepremičnine, neposrednim nadzorom, posredovanjem podatkov o režimih varovanja, gozdno-gospodarskimi načrti, informacijami javnega značaja, katalogom zbirk osebnih podatkov, pripravo pripomb k predlogom zakonov in drugo.

Na kadrovske področju so bile obravnavane spodaj naštetih pogodb, odločbe ipd oz. izpeljani kadrovske postopki, ki jih je bilo:

Dokumenti/postopki	Število
Pogodbe o zaposlitvi	12
Odločbe o letnem dopustu	62
Postopki zaposlitve	12
Vloge delavcev v zvezi z uveljavljanjem pravic	3
Skupaj	89

Pripravljenih je bilo tudi več aneksov k pogodbam o zaposlitvi, sklepov in sporazumov v zvezi s prenehanjem pogodb o zaposlitvi.

Izvedeni so bili naslednji postopki javnih naročil, o katerih se na osrednji enoti vodi enotna evidenca:

Vrsta javnega naročila	število
Javna naročila z razpisom	0
Javna naročila male vrednosti- naročilnice	133
Javna naročila male vrednosti- pogodbe	20
Skupaj	152

5.2.1 Analiza kadrovanja in kadrovska politika

Poglavje se nanaša na »Navodilo« [2], 11. točka 16. člena.

V Zavodu je bilo na dan 31.12.2002 zaposlenih 49 delavcev, od tega en (1) pripravnik. Na dan 31.12.2003 pa 54 ljudi, od tega dve pripravnici (v številu ni zajetih treh delavk, ki so na porodniškem dopustu- zagotovljeno nadomeščanje). Število zaposlenih se je povečalo za pet (5) ljudi oziroma za 10 odstotkov.

Povečanje števila zaposlenih je predvsem posledica aktivnega vključevanja delavcev zavoda v mednarodni projekt NATURA 2000 ter načrtovani celotni prenos projekta na Zavod v letu 2004, kar pomeni znatno povečanje obsega delovnih nalog. Zavod je bil s strani Ministrstva za okolje, prostor in energijo imenovan za Strokovni organ konvencije CITES in mora tako zagotavljati izvajanje določil le-te. Na Osrednji enoti Zavoda se je tekom leta formirala skupina za živo naravo, ki je sestavljena iz štirih (4) strokovnjakov, pomaga pa jim tudi pripravnica. Na Območnih enotah Maribor in Nova Gorica se je število zaposlenih povečalo za enega dodatnega delavca na vsaki in je posledica zgoraj navedenih dodatnih nalog in dejstva, da je na teh dveh Območnih enotah površina ozemlja na zaposlenega v primerjavi z ostalimi Območnimi enotami precej večja, zaradi česar je bila tudi obremenjenost na zaposlenega večja kot na ostalih enotah. V začetku leta 2003 je bila tudi realizirana zaposlitev direktorja. Vse nove zaposlitve v letu 2003 je odobril Svet Zavoda.

Zavod zaposluje tudi za določen čas v primeru nadomeščanja porodniško odsotnih delavk. V letu 2003 so tri (3) delavke odšle na porodniški dopust, nadomeščanje ene od njih se bo začelo s 01.01.2004.

Tabela prikazuje izobrazbeno strukturo glede na vrsto izobrazbe. V tabeli ni zajetih treh delavk, ki so na porodniškem dopustu, vključuje pa dva pripravnika.

IZOBRAZBENA STRUKTURA ZAVODA na dan 31.12.2003

Območna enota	biologija	gozdarstvo	geografija	geologija	krajinska arhitektura	DRUGO	SKUPAJ
Celje	2	1	2		1		6
Kranj	2	1	1	1		1	6
Ljubljana	3	2	1	1	1		8
Maribor	3	3		1			7
Nova Gorica	2	1	2	2			7
Novo mesto	2	1		1		1	5
Piran	2				1		3
Osrednja enota	5	1			1	5	12
SKUPAJ (število)	21	10	6	6	4	7	54
(odstotek)	39%	19%	11%	11%	7%	13%	100%

Tabela prikazuje izobrazbeno strukturo glede na stopnjo izobrazbe.

STRUKTURA DELAVCEV GLEDE NA STOPNJO IZOBRAZBE

	doktorat	magisterij	univerzitetna izobrazba	DRUGO (visokošolska in manj)	SKUPAJ
število	3	5	43	3	54
odstotek	6%	9%	80%	6%	100%

5.3 Finance in računovodstvo

Računovodstvo Zavoda vodi zunanji računovodski servis. Komuniciranje in nadzor nad računovodskim servisom poteka preko osrednje enote, ki je doslej opravila med drugim naslednje računovodske naloge:

- priprava finančnega načrta za leto 2003,
- evidentiranje in revidiranje prejetih računov in dobropisov (1347),
- priprava in izdajanje zahtevkov za izplačila, predračunov, računov (27),
- vodenje gotovinske blagajne in dvigi gotovine,
- vodenje evidence prihodkov in stroškov posameznih projektov in akcij,
- priprava podatkov za plače,
- posredovanje izplačilnih seznamov in administrativnih prepovedi bankam,
- revidiranje in posredovanje zahtevkov za »refundacije« ZZZS.

Zavod je v letu 2003 zmanjšal materialne stroške na zaposlenega za več kot 150.000,00 SIT v primerjavi z letom 2002, kar je tudi posledica uspešnih varčevalnih ukrepov.

5.3.1 Ocena delovanja sistema notranjega finančnega nadzora

Poglavje se nanaša na »Navodilo« [2], 8. točka 16. člena.

Zavod RS za varstvo narave nima zaposlenega računovodje ampak računovodske zadeve izvaja zunanji računovodski servis. Računovodski servis za Zavod opravlja naslednje naloge:

- vodenje glavne knjige in dnevnika,
- vodenje analitične evidence obveznosti do dobaviteljev,
- vodenje analitične evidence terjatev do kupcev,
- vodenje analitične evidence opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih dolgoročnih sredstev,
- vodenje blagajniškega dnevnika,
- izračuni plač,
- opravljanje plačilnega prometa,
- mesečno poročanje o uspešnosti poslovanja,
- mesečno poročanje o uspešnosti poslovanja – po načelu denarnega toka,
- letni obračuni za potrebe odmere dohodnine in potrebe ZPIZ,
- izdelava letnih računovodskih izkazov v skladu z veljavno zakonodajo, ob upoštevanju Zakona o računovodstvu, podzakonskih predpisov, Slovenskih računovodskih standardov in načel, splošnih računovodskih predpostavk ter računovodskih politik, ki jih definira naročnik,
- izdelava obračuna davka od dobička v skladu z davčno zakonodajo,
- letni izpisi obveznega knjigovodskega arhiva.

Zavod na začetku koledarskega leta pripravi Finančni načrt, ki je narejen na osnovi poročila preteklega leta in načrtovanih sprememb v prihodnjem letu. Izvajanje finančnega načrta se spremlja mesečno tako po načelu denarnega toka kot po načelu nastanka dogodka. V Finančnem načrtu in rednem mesečnem poročilu je uporabljen kontni načrt, ki ga predpisuje Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in osebe javnega

prava (Uradni list RS, št. 54/02, 58/03). Mesečno se spremlja porabo vseh načrtovanih odhodkov in tudi prihodkov, poročilo pa vsebuje pri posameznem kontu podatek o načrtovanih odhodkih (prihodkih) za tekoče leto, porabo sredstev in indeks porabe med načrtovanimi in porabljenimi sredstvi. Na ta način se natančno spremlja stanje in po potrebi tudi omeji poraba sredstev na določenem kontu. Računovodski servis mesečno pripravi tudi posebno poročilo o sredstvih za plače (bruto plače, prispevki delodajalca, davki, povračila in nadomestila).

Redna mesečna poročila po načelu denarnega toka in po načelu nastanka dogodka ter posebno mesečno poročilo o sredstvih za plače se vsak mesec pošlje skupaj z zahtevkom za izplačilo sredstev za financiranje javne službe ohranjanja narave na Ministrstvo za okolje, prostor in energijo. O poslovanju Zavoda pa se tudi redno poroča na sejah Sveta Zavoda.

Podatki za izplačilo plač se pripravljajo na Osrednji enoti na osnovi podatkov o prisotnosti (delovne ure, bolniške odsotnosti, letni dopust in druge odsotnosti), ki jih morajo Območne enote poslati do 10. v mesecu. Delovna uspešnost se dodeljuje na osnovi Pravilnika o delovni uspešnosti delavcev Zavoda RS za varstvo narave, ocenjuje pa na vsake tri mesece. Pri plačah se izplačujejo tudi vsi stroški v zvezi s potnimi nalogi (dnevnice, kilometrine in podobno). Izplačila stroškov v zvezi s potnimi nalogi za delavce na Območnih enotah odobrijo vodje enot, za vodje enot in delavce Osrednje enote pa direktor. Obračun potnih nalogov se pripravi na Osrednji enoti in skupaj s podatki za plače posreduje računovodskemu servisu.

Ker računovodski servis izvaja tudi plačilni promet, je znotraj Zavoda zagotovljeno revidiranje in podpisovanje prejetih računov s strani pooblaščenih oseb Zavoda (poslovna sekretarka), hkrati pa vse račune pregleda tudi direktor. Zaradi boljšega pregleda in v izogib morebitnim nejasnostim se že na Osrednji enoti na račun napiše številka konta.

Gotovinsko poslovanje se opravlja preko Nove Ljubljanske banke d.d., podpisnik oziroma pooblaščen oseba Zavoda je direktor in en višji svetovalec Osrednje enote.

Gotovinska blagajna je od julija 2003 samo na Osrednji enoti, blagajniški dnevnik Zavoda pa vodi računovodski servis. Pred posameznim nakupom z gotovino si morajo na Območnih enotah pridobiti soglasje direktorja. Sprejet je tudi sklep o višini blagajniškega maksimuma (25.000,00 SIT).

Vsi dokumenti s finančnimi posledicami (naročilnice, razne pogodbe in drugo) se izdajajo na Osrednji enoti, podpisuje pa jih samo direktor.

Nakup osnovnih sredstev se izvaja glede na Finančni načrt. Le v izjemnih primerih se nabavijo tudi druga sredstva, vendar se za nakup le-teh pridobi soglasje Sveta Zavoda. Evidenca opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih dolgoročnih sredstev se vodi v računovodskem servisu, ki ob vsaki novi nabavi takoj pošlje inventarne številke.

Pri notranjem finančnem nadzoru smo ugotovili tekom leta veliko odstopanj med računovodskimi izkazi in dejanskimi finančnimi dogodki, kar smo sanirali z menjavo računovodskega servisa.

Zaključimo lahko, da Zavod glede na navedena dejstva dobro in korektno opravlja notranji finančni nadzor.

5.3.2 Investicijska vlaganja

Poglavje se nanaša na »Navodilo« [2], 11. točka (drugi del) 16. člena.

Investicijska sredstva so bila namenjena nabavi nujnih osnovnih sredstev, predvsem nakupom na področju informatike, nakupu pisarniškega pohištva in opreme, ter nakupu opreme za tiskanje in razmnoževanje. Zavod je v letu 2003 presegel načrtovane investicijske odhodke za 42%.

Investicijska vlaganja na področju informatike so na kratko opisana v poglavju 5.4 in znašajo več kot 72% vseh sredstev za investicije.

Osrednja enota se je julija preselila v nove prostore, ker je v začetku leta 2003 delala v neprimernih in premajhnih prostorih. Prostori so bili neopremljeni, zaradi česar je bilo treba kupiti pisarniško pohištvo in opremo za več kot 10 zaposlenih ter opremiti sejno sobo oziroma učilnico. Nekaj pisarniškega pohištva (stoli, omare in police) je bilo kupljeno tudi za Območno enoto Celje, ker ni bilo možno kupiti vsega pohištva v letu 2002, ko je bila izvedena selitev.

Na Območni enoti Nova Gorica je Zavod v drugi polovici leta 2003 dobil prostore v upravljanje, zaradi česar je bilo treba kupiti priklopno električno omarico.

Za Območno enoto Novo mesto je bil kupljen fotokopirni stroj, ki ga niso imeli.

Iz navedenega so investicijska vlaganja upravičena, presežek načrtovanih sredstev pa je posledica predvsem povečanih nabav na področju informatike in nakupa večjega obsega pohištva za Osrednjo enoto ter dodatno še za Območno enoto Celje. Dodatne nabave so bile nujno potrebne za nemoteno delo. Povečanje sredstev za investicije je odobril Svet Zavoda na 9. seji dne 18.09.2003.

	PLAN	REALIZACIJA	INDEKS (realizacija/plan)
420 NAKUP OSNOVNIH SREDSTEV	14.500	20.639	142,3%
420201 OS - PISARNIŠKA OPREMA	1.500	4.915	327,7%
420202 RAČUNALNIKI IN PROGRAMSKA OPREMA	10.000	8.619	86,2%
420224 NAKUP OPREME ZA TISKANJE IN RAZMNOŽEVANJE	1.000	1.405	140,5%
420222 VELIKA SPEC. RAČUN. OPREMA	2.000	4.808	240,4%
420299 NAKUP DRUGE OPREME IN NAPELJAV (projektor, drobni inventar)	0	892	

5.4 Informatika

Nujna posodobitev in dograditev informacijskega sistema (IS) ZRSVN je v letu 2003 predstavljala enega večjih in pomembnejših investicijskih zalogajev Zavoda. V začetku leta oblikovani in smelo zastavljeni načrt posodabljanja IS Zavoda je bil v celoti realiziran, pozitivni rezultati pa so občutni pri vsakdanjem delu.

Od izvedenih zadev omenimo vzpostavitev enotnega računalniškega omrežja za celotni Zavod (VPN), nakup potrebne nove strojne in programske opreme ter namestitve datotečnega strežnika na Osrednji enoti. Zaradi vse večjih potreb in zahtev s strani vsakodnevnega dela in projektov, pri katerih Zavod ključno sodeluje (npr. NATURA 2000) se je pokazalo nujno nabaviti sodoben barvni tiskalnik; nabava je bila realizirana ob koncu leta 2003.

Zasnovan je bil sistem skladišča baz podatkov, ki je vzpostavljen do take mere, da omogoča redno delo Zavoda ter se po potrebi sproti dograjuje, dopolnjuje in osvežuje.

Za vzdrževanje strojne in programske opreme je bil izbran zunanji izvajalec, kar je glede na število zaposlenih in posledično število osebnih računalnikov na Zavodu smoterneje

od vzpostavitve lastnega popolnega oddelka za informatiko. Za koordinacijo zadev, vezanih na informatiko, je bila imenovana delovna skupina »delnih informatikov«, to so po en zaposleni na vsako območno enoto, kateri manjši del svojega delovnega časa namenja dogovorjenim opravilom s področja informatike. Delni informatiki so koordinirani s strani Osrednje enote ter vključeni v načrtovanje bodočega razvoja informacijskega sistema Zavoda.

V letu 2003 smo se posodobili tudi na širšem področju elektronike. Za uspešnejšo promocijo in izobraževanje smo v letu 2003 kupili tri digitalne projektorje, z enim smo opremili učilnico na Osrednji enoti, dva pa bosta služila promocijskim aktivnostim pri različnih projektih kot so NATURA 2000, LIFE III in Varovanje travnika pozejdonke za vse Območne enote Zavoda.

6 Pregled doseženih ciljev in rezultatov

Poglavje se nanaša na tiste točke 16. člena Navodila [2], ki niso vključeni v vsebinska poglavja v dosedanem besedilu poročila.

Zavod v programu dela za leto 2003 ni jasno postavil svojih delovnih ciljev. Ne glede na to smo sproti postavljali etapne cilje, kajti Zavod je bil še v zelo inicialni fazi. Tako smo najprej oblikovali manjkajoče notranje akte in ažurirali izdelke, ki jih Zavod izdeluje kot redno dejavnost (npr. naravovarstvene smernice).

Zelo ambiciozno smo se lotili projektne dela in prijavi projekt v sklopu projektov Life III Narava, pri dveh pa smo bili aktivni partner. Tudi projekti, ki smo jih zaključili v preteklem letu, so dali odlične rezultate in povečali ugled inštitucije in naravovarstva v družbi.

Posodobili smo informacijski sistem zavoda in izvedli nekatere kadrovske okrepitve. Zelo dejavno smo sodelovali v projektu NATURA 2000, ki ga je koordiniral MOPE.

Ocenjujemo, da smo vse sproti postavljene cilje dosegli v celoti in večinoma tudi presegli.

7 Viri in literatura

[1] *Zakon o ohranjanju narave*, Uradni list RS, št. 56/99, 31/00 – popravek, 119/02.

[2] *Navodilo o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna*, Uradni list RS, št. 12, 23. 2. 2001.

Poročilo o delu za leto 2003, Zavod RS za varstvo narave, Ljubljana, februar 2004.

Vodenje priprave poročila o delu za leto 2003: dr. Mirjam Galičič.

Delovna skupina za pripravo osnutka poročila: Mojca Tomažič, Mirjam Gorkič, dr. Mirjam Galičič.

Pri pripravi podatkov o opravljenem delu so v koordinaciji vodij območnih enot sodelovali vsi zaposleni na ZRSVN.

Vnos tabelarnih podatkov in območnih opisov pod tabelami so prispevali vodje območnih enot: Mojca Tomažič (OE Celje), Metod Rogelj (OE Kranj), Vesna Juran (OE Ljubljana), mag. Matjaž Jež (OE Maribor), Mirjam Gorkič (OE Nova Gorica), Mira Ivanovič (OE Novo mesto), mag. Robert Turk (OE Piran).

Uvodna beseda in pregled doseženih ciljev: dr. Darij Krajčič.